

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za rok 2020

„Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego” stanowią kontynuację serii publikowanej na łamach „Materiałów Zachodniopomorskich” w latach 1956–1997 („Materiały do bibliografii archeologii polskiej Pomorza Zachodniego”, tomy 2–43), opracowywanej najpierw przez prof. Władysława Filipowiaka (za lata 1945–1956), a następnie przez Marię Danutę Wołągiewicz (za lata 1957–1996).

Bibliografia gromadzi publikacje naukowe i popularnonaukowe z danego roku, dotyczące zagadnień archeologicznych i dziedzin pokrewnych, w tym historii, sztuki, architektury czy numizmatyki. Rejestruje również doniesienia z regionalnej prasy (DP) i wybranych portali internetowych (PI), które składają się na kalendarium bieżących badań i znalezisk archeologicznych. Zakres terytorialny bibliografii to obszar Pomorza Zachodniego rozumianego jako kraina historyczno-geograficzna obejmująca tereny obecnego województwa zachodniopomorskiego i dawnego Księstwa Pomorskiego, w tym północno-zachodnie części województw pomorskiego i wielkopolskiego, północną część Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz północno-zachodnią część dawnej Nowej Marchii.

Podstawą opracowania są elektroniczne bazy bibliograficzne:

- *Bibliografia Pomorza Zachodniego* (Książnica Pomorska w Szczecinie),
- *Landesbibliographie Mecklenburg-Vorpommern* (Uniwersytet w Greifswaldzie),
- *Bibliografie Zawartości Czasopism* (Biblioteka Narodowa w Warszawie),
- *Bibliografia Pomorza Zachodniego* (Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie),
- *Bibliografia Pomorza Gdańskiego i Śródkowego* (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku),
- *Lubuska Bibliografia Regionalna* (Wojewódzka i Miejska Biblioteka w Gorzowie Wlkp.),
- *Koszalińska Bibliografia Regionalna* (Biblioteka Publiczna w Koszalinie),
- *Regesta Imperii. Literaturdatenbank zum Mittelalter* (Akademia Nauk i Literatury w Moguncji),

- Baza Publikacji Pracowników US (Uniwersytet Szczeciński),
 - Bibliotheks- und Bibliografieportal Herder-Institut (Instytut Herdera do Badań Historycznych nad Europą Środkowo-Wschodnią w Marburgu),
 - CEON Biblioteka Nauki,
 - Academia.edu,
- oraz katalogi bibliotek i wydawnictw wybranych instytucji.

Aannestad Hanne L. (red.)

Zob. Jöns Hauke...

1. Abstammungsmythen

Abstammungsmythen und Völkergenealogien im frühneuzeitlichen Ostseeraum, Hrsg. S. Donecker. Greifswald 2020, 273.

[M.in.: Hackmann Jörg, *Origo Borussorum. Preußische Ursprungsmythen zwischen Germanen, Goten und Sarmaten*, 39–59; **Migdalski Paweł**, *Wie die slawischen Vorfahren der Pommern zu Germanen wurden. Zum Mythos über die Herkunft der ersten Einwohner Pommerns im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts*, 61–77].

(Studien zur Geschichte der Ostseeregion 2)

2. Adamczyk Dariusz

Monetarisierungsmomente, Kommerzialisierungszonen oder fiskalische Währungslandschaften? Edelmetalle, Silberverteilungsnetzwerke und Gesellschaften in Ostmitteleuropa (800–1200). Wiesbaden 2020, XXIV, 305.

(Deutsches Historisches Institut Warschau. Quellen und Studien 38)

[Zawiera rozdziały dotyczące Pomorza. Wolin]

3. Ahrens Madeleine

Der rechtliche Charakter der „Pfarrstellenkonservierung“ in Schwedisch-Pommern, „Baltische Studien“ 105, 2020 (2019), 107–125.

4. Ansoerge Jörg, Kunze Michael

Das kleine Geld für den Klingelbeutel. Die Fußbodensanierung in der Dorfkirche Recknitz, Lkr. Rostock, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern“ 27, 2020, 181–214.

[Monety, m.in.: Anklam, Demmin, Gartz Oder, Greifswald, Kołobrzeg, Pyrzyce, Stralsund, Szczecin, Wolgast, Wolin]

5. Archaeologia

Archaeologia – Pomoranica – Musealia. Studia z okazji 80. urodzin Ignacego Skrzypka, red. A. Kasprzak, A. Kuczkowski, M. Krzepkowski. Koszalin 2020, 676.

[M.in.: *Bibliografia Ignacego Skrzypka na stronach*, 8–17; *Spis prac terenowych prowadzonych przez I. Skrzypka w latach 1964–2005*, 18–24; *Dorobek naukowy Ignacego Skrzypka*, 8–24; **Płonka Tomasz**, *Niedokończona odyseja. Bursztynowy konik z Dobiegniewa – meandry badań i losy zabytku*, 36–44; **Wierzbicki Jacek**, *Użytkowanie wapienia w społecznościach kultury pucharów lejkowatych na Pomorzu. Fakty czy mity?*, 45–59 (Ryc. 1: *Lokalizacja cmentarzysk megalitycznych na terenie województwa zachodniopomorskiego*. M.in.: Buniewice, Kłęby, Kołowo, Radawka); **Bugaj Michał**, *O pewnej kwerendzie muzealnej (niezakończony) i raz jeszcze o mieczu z późnobronzowego skarbu odkrytego w Kościernicy (Kösternitz), pow. koszaliński*, 77–84 (Muzeum w Koszalinie, Muzeum Narodowe w Szczecinie); **Strotsen Maksym, Dzierlińska Monika**, *Archeologiczne badania wykopaliskowe we wsi Czarnica (gmina Miastko) w latach 1930, 1961 i 1962*, 127–138 (Muzeum w Koszalinie); **Machajewski Henryk**, *Cmentarzysko ludności kultury*

pomorskiej w Rogowie, powiat białogardzki, stanowisko 9, 139–156; **Kasprzak Andrzej**, *Miecz z wczesnej epoki żelaza znaleziony na wielokulturowym cmentarzysku w Miechęciniu, pow. kołobrzeski*, 169–178; **Dworaczyk Marek**, *Osada z okresu halsztackiego i przedrzymskiego w Dobrej koło Szczecina*, 179–194; **Rogalski Bartłomiej**, *Cmentarzysko w Modrzewiu, pow. starogardzki, stan 6. Przyczynek do problematyki latenizacji Pomorza Zachodniego*, 195–212; **Kaczmarek Patrycja**, **Michałowski Andrzej**, *Osady fazy marianowskiej – klucz do poznania przemian kulturowych Pomorza Zachodniego?*, 213–231 (Głazów, Mielno Pyrzyckie, Nowogródek Pomorski, Ostromice/Wolin, Otanów, Święte/Stargard, Troszyn); **Kraszczuk Robert**, *Zacząło się od Bielawy. Badania nad wyspami ziemi drawskiej i waleckiej, 232–250* (jeziora: Szczuczarsz, Załom Wielki, Betyń Wielki, Raduńskie, Broczyno, Ostrowieckie, Martew, Pecnik Duży, Lubie, Krosino, Wąsosze, Drawsko, Komorze, Śmiadowo, Jeleń, Pile, Strzeszyn, Ciemino, Łubicko Wielkie, Jastrowskie Małe, Buzież Duży, Ostrowiec, Czaple Wielkie, Dąbie Wielkie, Siecino); **Cnotliwy Eugeniusz**, *Wielkomorawskie oprawki na terenie północno zachodniej Słowiańszczyzny*, 251–259; **Wilke Gerard**, *Uwagi o rekonstrukcji mostu wczesnośredniowiecznego w Nętnie na Pomorzu Zachodnim, na tle wybranych obiektów zachodniostowiańskich*, 260–280; **Pogodziński Paweł**, *Osada wczesnośredniowieczna w Płaszewku stan. 5, gm. Słupsk*, 281–290; **Kajkowski Kamil**, *Między sferą niebiańską a zaświatami. Rola artefaktów pradziejowych w kulturze wczesnośredniowiecznych Pomorzan*, 301–332; **Kowalska Anna B.**, **Durdyń Grzegorz**, *Ceramika średniowieczna z badań archeologicznych w Mierzynie pod Szczecinem. Przyczynek do badań wsi zachodniopomorskiej w okresie przemian lokacyjnych*, 333–346; **Majewski Marcin**, **Słowiński Sławomir**, *Kolor ciepła. Późnogotyckie kasle z zamku książęcego w Wolinie*, 367–382; **Janowski Andrzej**, *Szluski do zawieszania kluczy z XV–XVI w. z terenu Pomorza Środkowego*, 383–292; **Brzustowicz Grzegorz J.**, *Echa czasów Wielkiego Elektora. Zapiski kronikarskie z lat 1660–1684 z ksiąg kościelnych parafii ewangelickiej w Reczu*, 393–405; **Kalka Piotr**, *Wilhelm Petzsch – nieco zapomniany badacz Pomorza*, 406–415 (Wilhelm Paul Ludwig Petzsch 1892–1938; Pomorze Środkowe); **Krzaniak-Dworanowska Kamila**, *Klukowo – odkrywanie dziejów wsi*, 429–442; **Kuczowski Andrzej**, *„Niedźwiedź morski”, wichury i powodzie... . Trudny żywot małych osad nadmorskich*, 443–462 (Pobrzeże Koszalińskie, Pobrzeże Szczecińskie; Bollenz/Boleniec, Budzise/Budziszczce, Carolinenhof/Karłowo, Dambe/Dąbie, Deep Tief/Czajcze, Eichweide/Dębie, Jamund/Jamno, Kamp/Kępa, Klust/Stara Chusta, Leba/Łeba, Lebemünde/Łeba, Nest/Unieście, Lontschen/Łączka, Regemünde/Regoujście, Rügenwalde/Darłowo, Rügenwaldemünde/Darłówek, Versunkenes Schloss/Zatopiony Zamek, Vitte/Wicie; osady nieistniejące – Cledorf, Glewicz); **Pencarski Kacper**, *Max Reinhold Gilbert Glagau – funkcjonowanie majątków w Bukowie, Domachowie i Laskach a prace projektowe i uruchomienie kolei wąskotorowej ze Sławna do Polanowa w 1897 r.*, 463–493; **Sobisz Zbigniew**, *Dendroflora terenów zieleni Koszalina w ostatnich 55 latach*, 494–514; **Kowalski Krzysztof**, **Kozłowska Dorota**, *Zabytki Archeologiczne z dziewiętnastowiecznej kolekcji Stowarzyszenia Naukowego w Koszalinie w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie*, 515–544; **Kokowski Andrzej**, **Niemirowski Wienczyśław**, *Soldin/Myslibórz. Nieznane karty z dziejów muzeum i archeologii dawnego powiatu mysliborskiego w okresie międzywojennym*, 545–570; **Iwaszkiewicz Joanna M.**, *Zbiory wybranych muzeów Pomorza Zachodniego na podstawie kwestionariuszy muzealnych z końca lat 30. XX w.*, 571–586 (Białogard, Darłowo, Kołobrzeg, Lębork, Szczecinek); **Migdalski Paweł**, *Misja Mieczysławy Ruxerówny. Przyczynek do dziejów muzealnego dziedzictwa ziem zachodnich i północnych*, 603–610 (Muzeum w Koszalinie); **Zacharewicz Mateusz**, *Aleksander Stafiński – „człowiek z wieży”*, 611–625 (Aleksander Stafiński 1899–1968; Muzeum Regionalne w Szczecinku); **Kurzyk Ewa**, *Początki muzealnictwa w Kołobrzegu po 1945 roku*, 626–633 (Jan Frankowski 1945–1972); **Rypniewska Krystyna**, *Powojenna historia zbiorów i działalności Działu Sztuki Dawnej koszalińskiego muzeum*, 634–650; **Żukowski Marek**, *Status prawny muzeów prywatnych, ze szczególnym uwzględnieniem powiatu sławieńskiego od 1990 r.*, 651–663].

6. *Archiwa*

Archiwa Pomorza Środkowego w stulecie archiwów państwowych. Wybór źródeł, red. K. Królczyk. Koszalin 2020, 199.

[Dot. zasobów: Archiwum Państwowego w Koszalinie, Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej]

Arndt Alexander

Zob. *Burg*...

Arndt Steffen

Zob. *Bryś Jenny*...

7. *Auge Oliver*

Die Ostseeregion als Innovationsraum im Mittelalter. Vier Beobachtungen zu einem angezeigten Perspektivenwechsel. W: Von Hamburg nach Java. Studien zur mittelalterlichen, neuen und digitalen Geschichte. Festschrift zu Ehren von Jürgen Sarnowsky, Hrsg. J. Burgtorf, Ch. Hoffarth, S. Kubon. Göttingen 2020, 3–113.

8. *Auge Oliver*

Slawen – Dänen – Sachsen. Die westliche Ostseeregion als Konfliktraum im 11. und 12. Jahrhundert, „Pommern” 1 (58), 2020, 13–19.

Badura Monika

Zob. *Człowiek*...

Bagi Daniel

Zob. *Polska*...

9. *Bałtyk*

Bałtyk w dziejach ludów Morza Bałtyckiego, red. M. Franz, Z. Pilarczyk. Toruń 2020, 476. (Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego 15)

[X Międzynarodowa Sesja Naukowa *Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego*, Wolin 02–04.08.2019. Zawiera m.in.: **Gniadek-Zieliński Michał**, *Bałtyk jako miejsce mitycznej i mistycznej wędrówki*, 17–35; **Pranke Piotr**, *Znaczenie wypraw pomorskich w dziejach władztwa wczesnopiastowskiego w X–XII w.*, 66–92; **Kajkowski Kamil**, *Żywiol morski w tradycyjnych wierzeniach Słowian nadbałtyckich*, 93–116; **Jędrzejewska Patrycja**, *Kilka uwag o działalności morskiej Wacława IV. Gospodarka czy jednak polityka? Wstęp do badań*, 134–147; **Drzewiecki Andrzej**, *O dwóch perspektywach polskiego „dominium maris Baltici” – XVI–XVII-wiecznej oraz międzywojennej*, 221–240; **Banaszkiewicz Ryszard**, *Muzeum Regionalne im. Andrzeja Kaubego w Wolinie w latach 2008–2019*, 425–436; **Piętkowski Piotr**, *Najstarsze ślady importu śledzi bałtyckich na ziemię polskie do przelomu XII i XIII w. Perspektywa badań historyczno-archeologicznych*, 439–454]

Banasiak Patryk (red.)

Zob. *Świat*...

Banaszkiewicz Ryszard

Zob. *Bałtyk*...

10. Baniowski Dariusz

Skarby Człopy i Ziemi Człopiańskiej. Cz. 2. „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 11, 2020, 111–124.

11. Barkowski Robert F.

Konungahella 1135. Warszawa 2020, 300.

[Dot. wyprawy przeciwko norweskiemu miastu portowemu Kungahelli (dzisiejsze Kungälv w Szwecji) podjęta w 1135 r. przez Pomorzan pod wodzą księcia Racibora I (książę szczeciński (ok. 1110–1155/1156)]

12. Bartczak Anna

Ślady pamięci. Społeczność żydowska na Pomorzu Zachodnim do II wojny światowej. Szczecin 2020, 99.

[Cmentarze żydowskie woj. zachodniopomorskiego]

Bartczak Anna (red.)

Zob. *Korowód...*

13. Bartosik Przemysław

Golin – okruchy dziejów. Wałcz 2020, 104.

14. Bartosik Przemysław

Szczuczarcz – okruchy dziejów. Wałcz 2020, 130.

[M.in.: *Znaleziska z okolic Szczuczarza*, 14–21; *Warunki naturalne*, 22–26; *Powstanie wsi Czuczarcz*, 27–30; *Dwór (pałac) w Szczuczarzu*, 54–64; „*Plan osuszania*” *Jeziora Szczuczarcz z 1774 r.*, 65–68; *Młyn w okolicy Szczuczarza*, 69–72; *Szczuczarcz na mapach*, 107–113; *Śladami przeszłości*, 114–120]

Bartosik Przemysław

Zob. *Galka Bogusław W.* (rec.).

Bartosik Przemysław (red.)

Zob. *Szkice...*

15. Bastowska Krystyna

Jak kościół w Jamnie restaurowano. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 99–113.

[Koszalin – Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej]

Bastowska Krystyna (oprac.)

Zob. *Wybrane...*

16. Benecke Norbert, Klammt Anne

Eisen und Knochen – Funde zur spätslawischen Wirtschaft in offenen Siedlungen Vorpommerns. W: Hrsg. G. Jeute, J. Schneeweiß, C. Theune, *Aedificatio terrae. Beiträge zur Umwelt- und Siedlungsarchäologie Mitteleuropas. Festschrift für Eike Gringmuth-Dallmer zum 65. Geburtstag*. Rahden/Westf. 2007, 55–62.

(Internationale Archäologie. Studia Honoraria 26)

17. Berger Michael

Die Zisterzienserklöster Dargun und Doberan in Mecklenburg. W: Zisterzienserwege. Die Wege zu den Klosterstätten des südlichen Ostseeraums, Hrsg. J. Ebert. Lambrechtshagen 2020, 72–105.

18. Bezak Sebastian

Powiat drawski. Przewodnik turystyczny. Wyd. 2. Rzepczyno 2020, 120.

Będowski Piotr

Zob. Człowiek... .

19. Białecki Tadeusz, Chludziński Andrzej

Słowiańskie nazwy geograficzne w Niemczech. Cz. 1 B, *Pomorze Przednie (bez Rugii), Meklemburgia i Holsztyn*, Pruszcz Gdański 2020, 198.

Białecki Tadeusz

Zob. Czasojć Marek...; Piętkowski Piotr (rec.).

Bienias Dorota

Zob. Człowiek... .

20. Biermann Felix

Vorgeschichtliche Ringwälle der Niederlausitz im frühen Mittelalter und die Lage der polnischen Burg Sciciani. „*Quaestiones Mediae Aevi Novae*” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs*. *Archaeology – History – Memory*, 101–[134].

Biermann Felix

Zob. *Burg...*; *Poland...*; *Slawische...* .

Biermann Felix (red.)

Zob. *Burg...*; *Slawische...* .

21. Biermann Felix (rec.)

Rezensionen [2016–2019]. „*Baltische Studien*” 105 (2019), 2020, 243–295.

22. Bilska Karolina

Gminny Program Opieki nad Zabytkami w Kołobrzegu do 2019 roku. „*Rocznik Kołobrzegi*” 2020, 151–158.

Bláhová Marie

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...* .

Blum Roger

Zob. *Burg...* .

Błędowski Piotr

Zob. Człowiek... .

Bogucki Mateusz (red.)

Zob. *Slivers...* .

Bolesław III Krzywousty (książę Polski, 1086–1138)

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...* .

Bogusław IV (książę zachodniopomorski i wologosko-słupski; 1255/1258–1309)

Zob. Wasilkiewicz Kamil.

Bogusław X (książę szczeciński i słupski, 1454–1523)

Zob. Czechowicz Bogusław.

Bogusław XIV (książę szczeciński i pomorski, 1580–1637)

Zob. Dziemba Robert..., *Wielka...* .

Borcke Sidonia von

Zob. Głodek Marzena.

Borkowska Urszula

Zob. *Trzebiatów...* .

Borówka Ryszard K.

Zob. Okupny Daniel... .

Borysowska Agnieszka

Zob. Klonder Andrzej (rec.). DP.

Borysowska Agnieszka (red.)

Zob. Łojko Alicja.

Brinker Ute

Zob. *Töllensetal...* .

23. Bryś Jenny, Arndt Steffen

Das Kriegstagebuch des Regiments der Herzöge von Sachsen zur Belagerung der Stadt Kolberg vom 14. März bis zum 8. Juli 1807. „Baltische Studien” 105, 2020 (2019), 183–212.

[Zbiory Staatsarchiv Gotha]

24. Brzustowicz Grzegorz J.

Krąg świadków w procesie sądowym pomorsko-brandenburskim dotyczącym przynależności państwowej Granowa na Ziemi Choszczeńskiej na przełomie XV/XVI w. Cz. 2, *Świadkowie strony zachodniopomorskiej.* „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 27, 2020, 13–36. [Rody: Billerbeck, Borke, Brederlow, Engel(c)ke(n) (Angelken), Hindenburg, Koldenbek, Kremzow (Külow, Külen, Kule, Kole), Küssow, Leine, Ladwich (Ludwig), Schöning, Sluter, Steinwehr, Wedekind, Wedel, Wegner (Wegener), Wischer (Vischer), Güntersberg, Hagen, Parechel, Petzen, Podewils, Schulenburg, Wüssow]

Brzustowicz Grzegorz J.

Zob. *Archaeologia...* .

25. Bucka Karolina

Brązowa siekierka z tulejką i uszkiem z Kurcewa, pow. stargardzki = Bronze socketed axe with a loop from Kurcewo, Stargard County. „Wiadomości Archeologiczne” 71, 2020, 355–358.

[Zbiory Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie]

26. Bucka Karolina

Brązowa siekierka ze skrzydełkami ze Świętego, pow. stargardzki. przyczynek do badań nad metalurgią późnej epoki brązu = Bronze winged axe from Święte, Stargard district. A contribution to the studies on the Late Bronze Age metalurgy. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 320–337.

[Zbiory Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie]

27. Bucka Karolina

Stargardzkie starożytności 2.0. Stargard 2020, 164.

[Wystawa: *Stargardzkie...*, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie 12.03.–29.11.2020. Publikacja jubileuszowa z okazji 60-lecia powstania MAH. M.in.: Szczecin]

Bugaj Michał

Zob. *Archaeologia...*

28. Burg

Burg, Herrschaft und Zentralörtlichkeit im nördlichen westslawischen Raum, Hrsg. F. P. Biermann, T. Kersting, A. Klammt. Langenweißbach 2020, 390.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas 92)

[Zawiera m.in.: **Leube Achim**, *Der Beginn der Burgwallforschung in Mecklenburg und Vorpommern nach 1945. Die Grabungen auf der slawischen Befestigung von Teterow*, 9–49; **Biermann Felix**, *Wöllin – Bilder und Dokumente der Vorkriegsgrabungen in der Sammlung vorgeschichtlicher Altertümer der Universität Greifswald*, 51–83; **Ruchhöft Fred**, *180 Burgen in Mecklenburg-Vorpommern – die unterschätzte Masse*, 85–97; **Ruchhöft Fred**, *Der Wall der Burg Arkona*, 99–109; **Arndt Alexander**, *Slawische Besiedlung bei Biesenbrow in der Uckermark*, 323–336; **Posselt Normen**, *Nordische „Geschwister”. Zwei wikingerzeitliche Schwertortbandfragmente aus Ganschendorf, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte, und Polchow, Lkr. Vorpommern-Rügen*, 337–350; **Blum Roger**, *Unterrwasserarchäologische Forschungen zur Slawenzeit in der Deutschen Demokratischen Republik. Ein Rückblick auf die 1950er und 1960er Jahre*, 373–390]

Burgtorf Jochen (red.)

Zob. Auge Oliver.

Bursche Aleksander

Zob. *Migration...* Vol. 2.

Bursche Aleksander (red.)

Zob. *Migration...* Vol. 1–2.

29. Bütow Sascha

„ein schiffreich wasser und des reichs frye Strasse”. Die Oder als hansischer Verkehrsweg vom 13....

W: *Hansischer Geschichtsverein. Pfingsttagung (133. : 2017 : Duisburg). Alles im Fluss*, Hrsg. R. Holbach, S. Selzer. Wismar 2020, 125–154.

(Hansische Studien 29)

Cedro Bernard

Zob. Okupny Daniel...

30. Ciechanowicz Jarosław

Kościół katolicki w Tucznie p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 11, 2020, 892–110.

31. Ciechanowski Grzegorz

Kawaleryjskie tradycje współczesnych jednostek wojskowych garnizonu Stargard w analizie falerystycznej. „Przegląd Zachodniopomorski” 1 (35), 2020, 77–95.

32. Ciechanowski Grzegorz, Ciechanowski Jakub, Murawski Marek

Kurs bojowy Stettin. Bombardowania Szczecina i Polic w okresie 1940–1945. Wyd. 3 poszerzone. Toruń 2020, 266.

Ciechanowski Jakub

Zob. Ciechanowski Grzegorz...

Chludziński Andrzej

Zob. Białecki Tadeusz...

33. Chmiel-Chrzanowska Marta

Fenomen kultury wielbarskiej. „Archeologia Żywa” 3, 2020, 22–27.
[M.in.: Bagicz, Grzybnica, Nowy Łowicz]

34. Chmiel-Chrzanowska Marta, Fetner Rafał

The Story of one Woman. New Bioarchaeological Data on the Interpretation of a Roman Iron Age Grave in a Log Coffin from Bagicz (woj. zachodniopomorskie / PL). „Archäologisches Korrespondenzblatt” 3 (50), 2020, 371–386.

35. Chróściak Emil

Szczecin's maritime timber trade and deliveries to Spain between 1750 and 1760 on the basis of „Wochentlich-Stettinische Frag- und Anzeigungs Nachrichten”. „Studia Maritima” 33, 2020, 149–164.
[Streszczenie w j. pol.: *Morski handel drewnem Szczecina a dostawy do Hiszpanii w latach 1750–1760 w świetle „Wochentlich-Stettinische Frag- und Anzeigungs-Nachrichten”*, 163–164. Szczecin, Świnoujście]

Chudziak Wojciech

Zob. Człowiek...

Chudziak Wojciech (red.)

Zob. Człowiek...

Cnotliwy Eugeniusz

Zob. *Archaeologia*...

Czapiewski Tomasz (red.)

Zob. *Wesołowska Sylwia; Wybranowski Dariusz.*

36. Czasnojć Marek, Białecki Tadeusz, Klasa Marek, Opiela Bożena

Szczecin – metamorfozy. Szczecin 2020, 164.

37. Czechowicz Bogusław

Bogusław X w Czechach. Nieznane wyobrażenie szczecińskiego księcia na zamku w Pisku z 1479 roku. „Przegląd Zachodniopomorski” 1 (35), 2020, 23–39.

Czerniak Lech

Zob. *Monumentalising...*

Częścić Tomasz

Zob. *Polska i...*

38. [Czwarta]

IV i V Pomorska Sesja Sprawozdawcza za lata 2016 i 2018, red. P. Fudziński. Gdańsk 2020, 263. [Sesje sprawozdawcze z badań archeologicznych na Pomorzu, Gdańsk 27–28.10. 2016, 22–23.11.2018. M.in.: **Krzysiak Agnieszka**, *Nowo odkryte cmentarzysko fazy wielkowiejskiej w Dąbiu, gmina Bytów*, 11–25; **Krzysiak Agnieszka, Marczewski Maciej**, *Wilkowo, stanowisko 1, gmina Nowa Wieś Lęborska. Badania wykopaliskowe w sezonie 2016*, 55–73; **Szczepanik Paweł**, *Wyniki archeologicznych badań ratowniczych przeprowadzonych przy ulicy Podzamcze w Bytowie*, 115–126; **Niebieszczanski Jakub, Król Dariusz, Wiktorzak Tomasz**, *Badania nieinwazyjne cmentarzysk megalitycznych w powiecie słupskim na przykładzie grobowców w Pustowie, stanowisko 31, gmina Kępice i Drzeżewie-Lipnie, stanowisko 18, gmina Głównicyce*, 163–176; **Rembisz Anna, Szczepanik Paweł, Wojtecki Jakub**, *Pozostałości osady z wczesnej epoki żelaza odkrytej w miejscowości Jutrzenka, gmina Borzytuchom, powiat Bytowski, stanowisko 13-14 (AZP 14-32/64/65)*, 177–189].

39. Człowiek

Człowiek na pograniczu. Na peryferiach Civitas Schinesghe. T. 2. 1, *Pomorze Środkowe = Man in the borderland. On Civitas Schinesghe periphery*. T. 2. 1, *Central Pomerania*, red. W. Chudziak, R. Kaźmierczak. Toruń 2020, 356.

[**Chudziak Wojciech**, *Wstęp do studiów interdyscyplinarnych zrealizowanych w ramach projektu badawczego NPRH Człowiek na pograniczu*, 9–16; **Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard**, *Podstawy datowania stanowisk*, 16–19; **Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard**, *Zasady prezentacji materiału źródłowego*, 20–21; **Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Kowalewska Barbara, Niegowski Jacek, Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena, Będowski Piotr**, *Bobięcino, gm. Miastko, pow. bytowski, stan. 1–3*, 25–96; **Kordowski Jarosław, Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr, Kowalewska Barbara, Niegowski Jacek, Badura Monika, Makowiecki Daniel, Noryśkiewicz Agnieszka M.**, *Nętno, gm. Drawsko Pomorskie, pow. drawski, stan. 1–3*, 38, 97–153; **Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr, Weinkauff Marcin**, *Parsęcko, gm. Szczecinek, pow. szczecinecki, stan. 2*, 155–189; **Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr, Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena**, *Parsęcko, gm. Szczecinek, pow. szczecinecki, stan. 5*, 12, *Radacz, gm. Borne Sulinowo, pow. szczecinecki, stan. 74*, 197–227; **Kordowski Jarosław, Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr, Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena, Radacz, gm. Szczecinek, pow. szczecinecki, stan. 1, 3, 229–270; **Kramkowski Mateusz, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr, Niegowski Jacek, Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena, Noryśkiewicz Agnieszka**, *Stare Borne, gm. Polanów, pow. koszaliński, stan. 1: Żydowo, gm. Polanów, pow. koszaliński, stan. 42*, 271–299; **Kordowski Jarosław, Szczepanik Paweł, Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Będowski Piotr**, *Świeszyno, gm. Miastko, pow. bytowski, stan. 5*, 48, 301–319; *Summary. The settlement development phases on islands studies under the Man in the Borderland research project*, 321–326; **Bienias Dorota, Skrzatek Mateusz**, *Katalog wczesnośredniowiecznych stanowisk archeologicznych z centralnej części Pomorza Środkowego*, 327–350]**

40. Dahle Wolfgang

Stettin und Pommern. Beiträge zur Geschichte einer Region. Rostock 2020, 54.

[Zawiera m.in: *Zeeskähne schon 1449 erwähnt. Fischereitraditionen im pommerschen Haffgebiet*, 5–6; *Geschichtliches aus der Haff-Region in Vorpommern*, 7–9; *Die Papierherstellung im Mittelalter: Papiermühlen in Vorpommern*, 12–14; *Pommersche Landesurkunden vor 450 Jahren*, 17–18; *Die preußische Kriegsflotte zur Zeit der bürgerlichen Revolution. Für den Konfliktfall gerüstet*, 32–33; *Als die Franzosen Stettin verließen*, 34–36; *Heinrich Berghaus, der Kartograph Stettins im 19. Jahrhundert. Zwei Landbücher für die Stadt*, 36–37; *Aus den Anfängen des pommerschen Provinzialarchivs: die Vorläufer des Stettiner Staatsarchivs bis 1900*, 38–41; „*Baltischen Studien*”. *Die erste Ausgabe, erschien vor 175 Jahren*, 48–50; *Die erste evangelische Kirche in grauem Eisenbeton. Stettin vor 100 Jahren: Für die Garnisonkirche am Hohenzollernplatz wird der Grundstein gelegt*, 51–52]

Dalewski Zbigniew

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...* .

Dobrosielska Alicja

Zob. *Polska...* .

Domżał Robert (red.)

Zob. Ostasz Aleksander, „*Wraki...* .

Donecker Stefan (red.)

Zob. *Abstammungsmythen...* .

41. Drozd-Lipińska Alicja, Kajkowski Kamil, Kuczkowski Andrzej

Kompleks wczesnośredniowiecznych cmentarzysk kurhanowych w obrębie gruntów wsi Jabłońc Wielki (pow. bytowski) jako przyczynek do studiów nad pogańską obrzędowością pogrzebową Słowian. „*Nasze Pomorze*” 21, 2020, 97–128.

Drzewiecki Andrzej

Zob. *Bałtyk...* .

42. Duczko Władysław

Skandynawowie nad rzeką Parsętą. Problem wikińskich grobów na cmentarzysku w Świelubiu na Pomorzu Zachodnim. „*Archeologia Polski*” 65, 2020, 131–181.

Duczko Władysław

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...*; *Poland...*; *Polska...* .

43. Duda Tomasz

Raport z analizy potencjału turystyczno-kulturowego powiatu gryfickiego. „*Turystyka Kulturowa*” 2, 2020, 129–149.

Dudlitz Reinhard

Zob. Nikulka Frank.

Dudź Jerzy

Zob. *Pieczenie...* .

Durdyń Grzegorz

Zob. *Archaeologia...* .

44. Dworaczyk Marek

Późnośredniowieczna zabudowa wschodniej części dzielnicy nadodrzańskiej w Szczecinie. Analiza stratygraficzna nawarstwień wykopu na kwartale 6. „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 1 (68), 2020, 3–18.

Dworaczyk Marek

Zob. *Archaeologia...; Trzebiatów...* .

Dworczyk Michał

Zob. *Korowód...* .

45. Dyduła Robert A.

Spis treści Zeszytów Siemczyńsko-Henrykowskich. Tomy I–XIII oraz specjalne I i II. „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 14, 2020, 211–227.

Dymna Anna (red.)

Zob. *Pieczenie...* .

Dymowski Arkadiusz (red.)

Zob. *Slivers...* .

46. Dziemba Robert

Kołobrzeskie tradycje piwowarskie i obronne. „Rocznik Kołobrzeski” 2020, 21–29.

47. Dziemba Robert

5 lat działalności Fundacji Historia Kołobrzegu. „Rocznik Kołobrzeski” 2020, 238–243.

48. Dziemba Robert, Łowkiewicz Tomasz

19 Bateria Artylerii Stałej w Kołobrzegu. Kołobrzeg 2020, 148.

49. Dziemba Robert, Zieliński Piotr

Wielka historia małego kościoła w Kołobrzegu. Miejsce spoczynku Macieja von Krockowa. Kołobrzeg 2020, 130.

[Matthias von Krockow (1600–1675) radca dworu księcia Bogusława XIV]

50. Dziemba Robert (rec.)

Zapiski kronikarskie doktora Kroczyńskiego. „Rocznik Kołobrzeski” 2020, 257–260.

[Dot.: **Kroczyński Hieronim**, *Jedenaście wieków Kołobrzegu*. T. 1, *Zapiski kronikarskie*, Kołobrzeg 2020]

Dzierlińska Monika

Zob. *Archaeologia...* .

Dziewanowski Marcin

Zob. *Monumentalising...* .

Ebert Jost (red.)

Zob. Berger Michael.

Eggers Hans J.

Zob. Trzebiatów...

51. Ehler Melanie

Mittelalterlicher Residenz- und Städtebau als Grundlage frühneuzeitlicher Residenzstadtbildung. Barth, 13.–16. Jahrhundert. W: Residenzstädte im Alten Reich (1300–1800). Abteilung 3, Teil 1, Exemplarische Studien (Norden), Hrsg. J. Hirschbiegel. Ostfildern 2020, 3–16.

52. Europa siega

Europa siega nad Bałtyk. Polska i Pomorze w kształtowaniu cywilizacji europejskiej (X–XII wiek), red. S. Rosik. Wrocław 2020, 711.

(Scripta Historica Europaea 5)

[M.in.: **Rosik Stanisław, Wiślicz Tomasz**, *Strategie badań nad kształtowaniem Europy a problematyka polsko-pomorska*, 15–33; **Migdalski Paweł**, *Polska i Pomorze – od słowiańskich plemion do rozjęcia dróg. Na szlaku narracji historiograficznych*, 35–106; **Mrozowicz Wojciech**, *Ekskurs. W sprawie dziejopisarstwa pomorskiego we wczesnym średniowieczu*, 107–115; **Rosik Stanisław**, *Od świata źródeł do świata plemion (prolegomena)*, 119–122; **Bláhová Marie, Rosik Stanisław**, *Klucz do poznawania cywilizacyjnych przemian w dorzeczu Wisły i Odry we wczesnym średniowieczu. Civitas (od Geografa bawarskiego do Kroniki Thietmara)*, 123–133; **Rębkowski Marian**, *Urbanizacja Pomorza w dobie plemienną*, 133–141; **Duczko Władysław**, *Obcy na Pomorzu i u pierwszych Piastów (interpretacje znalezisk archeologicznych)*, 143–157; **Moździoch Sławomir, Pleszczyński Andrzej**, „Niebezpieczne związki”. *Początki państwa Piastów na tle relacji pomiędzy interiorą a Pomorzem*, 159–219; **Paroń Aleksander**, *Ekskurs. Santok i Milicz jako bramy dla ekspansji Piastów poza wielkopolski maceznik*, 221–239; **Rosik Stanisław**, *Pod piastowską władzą nad Bałtykiem u schyłku X w. Św. Wojciech w Gyddanyz*, 241–252; **Rosik Stanisław**, *W dobie Ottonskiej renovatio imperii Romanorum. Gniezno roku 1000 i Acclesia Salsae Cholbergensis*, 252–268; **Rębkowski Marian**, *Chrześcijaństwo na Pomorzu z perspektywy archeologii (X–XI w.)*, 268–279; **Rosik Stanisław**, *Polska Piastów a narodziny Pomorza*, 281–291; **Paroń Aleksander**, *Pomorze w przestrzeni komunikacyjnej Intermarium*, 295–320; **Rosik Stanisław**, *Pomorze w strefie polskiej ekspansji w dobie Bolesława Krzywoustego. Podbój i chrystianizacja*, 321–324; **Rębkowski Marian**, *Przestrzeń przelomu chrystianizacyjnego. Miasta a władza książęca na Pomorzu (XI–XII w.)*, 324–327; **Rosik Stanisław**, *Przestrzeń chrystianizacyjnego przelomu w kontekście sąsiadów. Społeczności pomorskie w kręgu pogańskiej „międzynarodówki”*, 327–335; **Rosik Stanisław**, *Pierwsze pomorskie podboje w dobie Krzywoustego (w świecie Galla Anonima)*, 336–345; **Rosik Stanisław**, *Przelomowe podboje*, 345–355; **Rosik Stanisław**, *Przestrzenie misyjne w kręgu ekspansji Krzywoustego*, 356–360; **Rosik Stanisław**, *Społeczne przesłanki podjęcia misji na Pomorzu (przykład księstwa Warcysława I)*, 360–365; **Rosik Stanisław**, *Działalność misyjna św. Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim*, 365–377; **Rosik Stanisław**, *Reakcje pogańskie w miastach u ujścia Odry i przelom chrystianizacyjny na Pomorzu*, 377–381; **Rębkowski Marian**, *Postępy chrystianizacji. Misje biskupa Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim i ich konsekwencje*, 381–388; **Rębkowski Marian**, *Koniec XII – 1. poł. XIII w. – ku parafiom*, 388–392; **Güttner-Sporzyński Dariusz von**, *Polskie walki z Pomorzanami w kronice Anonima zwanego Gallem*, 393–402; **Pauk Marcin R.**, *Początki kościoła na Pomorzu*, 403–470; **Dalewski Zbigniew**, *Pomorze w kręgu polityki międzynarodowej (XII w.)*, 471–544; **Migdalski Paweł**, *Ekskurs. Granica polsko-pomorska w XII w.*, 545–550; **Pauk Marcin R.**, *Ekskurs. Kasztelanowie zachodniopomorscy w XII w. Wokół problemu polskich wpływów ustrojowych*, 551–560; **Pleszczyński Andrzej**, *Odkrywanie i postrzeganie Pomorza przez autorów*

łacińskich do schyłku XII w., 561–580; **Rosik Stanisław**, *Gens Pomeranorum na scenie dziejów. W sprawie adopcji Pomorzan do wspólnej pamięci kręgu łacińskiej Christianitas (XI–XII w.)*, 581–587; **Rosik Stanisław**, *Konkluzje*, 589–602; *Bibliografia / Indeks postaci historycznych, mitycznych, biblijnych i legendarnych / Wykaz ilustracji / Wykaz map*, 603–711. M.in.: Arkona, Białogard, Cedynia, Dębczyno, Kamień Pom., Kołobrzeg, Przytoń, Starogard (Łobeski), Stolpe, Szczecin, Szczecinek, Usedom – Am Hain, Wolin, Żółte; rzeki – Odra, Parsęta, Rega, Słupia; Bałtyk]

53. Europe reaches

Europe reaches the Baltic. Poland and Pomerania in the Shaping of European Civilization (10th–12th centuries), ed. S. Rosik. Wrocław 2020, 700. [Też on-line: <http://europacentralis.eu/teksty/>] (Scripta Historica Europea 6)

[M.in.: **Rosik Stanisław**, **Wiślicz Tomasz**, *The scope of research in the context of the strategies implemented to date*, 21–38; **Migdalski Paweł**, *Medieval and early modern historiography on Polish-Pomeranian relations in the early Middle Ages*, 42–110; **Mrozowicz Wojciech**, *Excursus. On Early-Medieval Pomeranian Historiography*, 111–119; **Rosik Stanisław**, *From the world of sources to the world of tribes (prolegomena)*, 123–126; **Bláhová Marie**, **Rosik Stanisław**, *The key to recognizing civilizational changes in the basin of the Vistula and Odra rivers in the Early Middle Ages. Civitas (from The Bavarian Geographer to Thietmar's Chronicle)*, 127–137; **Rębkowski Marian**, *The urbanization of Pomerania in the early Middle Ages*, 137–145; **Duczko Władysław**, *Foreigners in Pomerania and among the early piasts (interpretations of archaeological finds)*, 147–161; **Moździuch Sławomir**, **Pleszczyński Andrzej**, „Dangerous liaisons”. *The coalescence of the Piast state seen against the background of relations between the interior and Pomerania*, 163–224; **Paroń Aleksander**, *Excursus. Santok and Milicz as gateways for the Piasts expansion beyond their Greater Poland homeland*, 225–242; **Rosik Stanisław**, *On the Baltic Sea under the Piasts' rule at the end of the 10th c. St. Vöytēch (Adalbert) in Gyddanyzc*, 243–253; **Rosik Stanisław**, *In the era of the Ottonian Renovatio Imperii Romanorum: Gniezno in the year 1000 and Aecclesia Salsae Cholbergiensis*, 254–269; **Rębkowski Marian**, *Christianity in Pomerania from the 10th to the early 13th century. An archaeological perspective*, 270–280; **Rosik Stanisław**, *Poland of the Piasts and the birth of Pomerania*, 281–291; **Paroń Aleksander**, *Pomerania within the Communicational Realm of an Internarium*, 295–321; **Rębkowski Marian**, *Inside the turning point. Towns and ducal power in Pomerania (11th c. – first half of the 12th c.)*, 326–329; **Rosik Stanisław**, *The space of the turning point in the context of its neighbours. Pomeranian communities within the circle of the pagan “international”*, 329–337; **Rosik Stanisław**, *The first Pomeranian conquests in the era of Bolesław III the Wrymouth (in Gallus Anonymus' view)*, 337–346; **Rosik Stanisław**, *Crucial conquests*, 346–357; **Rosik Stanisław**, *Mission fields within the circle of Wrymouth's expansion*, 357–362; **Rosik Stanisław**, *Social premises for undertaking the mission in Pomerania (on the example of Wartisław I's duchy)*, 362–366; **Rosik Stanisław**, *Otto of Bamberg's missionary activity in western Pomerania*, 367–378; **Rosik Stanisław**, *Pagan reaction in towns in the Odra estuary and Christianization's turning point in Pomerania*, 379–382; **Rębkowski Marian**, *The mission of Bishop Otto of Bamberg and its consequences*, 383–389; **Rębkowski Marian**, *End of the 12th century – first half of the 13th century. On the way to parishes*, 389–393; **Güttner-Sporzyński Darius von**, *Excursus. The conquest of Pomerania according to the anonymous author of the Gesta principum Polonorum*, 394–402; **Pauk Marcin R.**, *The Pomeranian Church between Saxony, Poland, and Denmark. Signs of Christian acculturation in the 12th century*, 403–470; **Dalewski Zbigniew**, *Pomerania in the politics of the 12th century*, 471–534; **Migdalski Paweł**, *Excursus. The polish-pomeranian border in the 12th century*, 535–540; **Pauk Marcin R.**, *Excursus. Twelfth-century west pomeranian castellans. On the problem of polish structural influence*, 541–550; **Pleszczyński Andrzej**, *The Discovery and*

Perception of Pomerania by Latin-Language Authors up until the Late 12th Century, 551–570; *Rosik Stanisław, Gens Pomeranorum on the scene of history. The adoption of the pomeranians to the common memory of latin christianitas (11–12th c.)*, 571–578; **Rosik Stanisław**, *Conclusions*, 579–593; *Bibliography / Abbreviations / List of illustrations / Maps / Index of historical, mythical, biblical, and legendary figures*, 295–700. M.in.: Arkona, Białogard, Cedynia, Dębczyno, Kamień Pom., Kołobrzeg, Przytoń, Starogard Łobeski, Stolpe, Szczecin, Szczecinek, Usedom – Am Hain, Wolin, Zólte; rzeki: Odra, Parsęta, Rega, Słupia; Bałtyk]

54. Fakultety

Fakultety szczecińskie, red. S. Jeż. Wyd. 2 poprawione. Szczecin 2020, 119.

Fetner Rafał

Zob. Chmiel-Chrzanowska Marta... .

Fijałkowski Władysław

Zob. *Pieczerce*... .

Fijałkowski Władysław (red.)

Zob. *Pieczerce*... .

Filipowiak Wojciech

Zob. Kokora Karolina... .

Franciszek I (biskup kamieński, książę szczeciński, 1577–1620)

Zob. *Mit letzter*... .

Frankowska-Makała Monika

Zob. *Mit letzter*... .

Frankowski Jan

Zob. *Archaeologia*... .

Franz Maciej (red.)

Zob. *Bałtyk*... .

Frey Kathrin

Zob. *Slawische*... .

Freygant Monika (red.)

Zob. *Świat*... .

55. Fried Torsten

Landesgeschichte und Numismatik. Friedrich Wilhelm von der Osten und seine »Pomerania Numismatica«. „Baltische Studien” 105, 2020 (2019), 167–181.
[Zbiory Landesarchiv Greifswald]

Friedeborn Paul

Zob. Klonder Andrzej (rec.). DP: Borysowska Agnieszka... .

56. Foltyn Rafał

Pomorze i Pomorzanie w dwóch pierwszych kronikach piastowskich. „Nasze Pomorze” 21 2020, 15–33.

[Dot.: **Gall Anonim**, *Cronica et gesta ducum sive principum Polonorum* (1113–1116); **Kadłubek Wincenty**, *Chronica Polonorum* (1612)].

Fudziński Piotr (red.)

Zob. [Czwarta]... .

57. Galiński Tadeusz

Bolków – stanowisko paleolityczne nad jeziorem Świdwie na Pomorzu Zachodnim. Szczecin 2020, 206.

58. Galiński Tadeusz

Znaleziska plejstoceńskich i wczesnoolocenijskich harpunów i ostrzy kościanych i rogowych w południowej strefie Morza Bałtyckiego = Finds of Pleistocene and Early Holocene bone and antler harpoons and points from the Southern Baltic Zone. Szczecin 2020, 155.

[Bolków, Bonin, Borzym, Chabowo, Dąbki, Dziwnów (okręg), Kosierzewo, Odra, Police, Sadłowo, Tanowo]

59. Gałka Bogusław W. (rec.)

[Z dziejów zamku w Tucznie – recenzja]. „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 11 (2020), 232–234.

[Dot. **Bartosik Przemysław**, **Szcutnik Marta**, *Z dziejów zamku w Tucznie*, Tuczno –Piła 2019]

Garbuz Grzegorz (red.)

Zob. Janik Michał.

60. Gardeła Leszek, Kajkowski Kamil

Slavs and Snakes. Material Markers of Elite Identity in Viking Age Poland. „European Journal of Archaeology” 1 (24), 2020, 1–23.

61. Gardeła Leszek, Kajkowski Kamil

Słowiańscy wikingowie? Tożsamość, ideologia i wojskowość w świecie pierwszych Piastów. „Archeologia Żywa” 3, 2020, 4–12.

62. Gaziński Radosław

Parish registers in the archival fonds of the State Archives in Szczecin = Księgi metrykalne w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie. „Przeszłość Demograficzna Polski” 42, 2020, 177–197.

63. Gaziński Radosław

Die städtische Verwaltung in Kolberg in den Jahren 1255 bis 1806. „Baltische Studien” 105, 2020 (2019), 53–73.

Gebauer Anne B.

Zob. *Monumentalising...* .

64. Gibczyński Maciej

Badania architektoniczne w budynku Kurii Dziekana tzw. Dworze Kleista w Kamieniu Pomorskim. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 51–66.

65. Gierke Michał

Szpital w przestrzeni średniowiecznych miast. „Przegląd Uniwersytecki” 1/3, 2020, 21–23.

66. Gierke Michał

Z dziejów Mętna i Mętna Małego do 1945 roku. „Rocznik Chojeński” 12, 2020, 13–18.

Gierke Michał (red.)

Zob. Łojko Alicja.

67. Glatz Joanna

Szczecińskim tramwajem, autobusem, taksówką, hydrobusem czy mikrobusiem. Komunikacja miejska w świetle akt zespołu „Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Szczecinie z lat 1945–1991” z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 4, 2020, 55–101.

68. Głodek Marzena

Sidonia von Borcke – zwischen Wahrheit und Legende. Szczecin 2020, 24.

69. Głodek Marzena, Zdero Renata

Tragikomiczna historia książęcego błazna uśmierconego kielbasą. Szczecin 2020, 24.

Gniadek-Zieliński Michał

Zob. Bałtyk... .

Gniadek-Zieliński Michał (red.)

Zob. Janik Michał.

Gołd Krzysztof (oprac.)

Zob. Hainhofer Philipp... .

70. Górewicz Igor

Wojna i religia Słowian. „Wędrowiec Zachodniopomorski” 26, 2020, 62–68.

Grosskopf Brigit

Zob. Slawische... .

Gruszczynska-Ziółkowska Anna

Zob. Mysliborska... .

71. Grzesik Ryszard

Etnogeneza Słowian w polskich kronikach średniowiecznych = Ethnogenesis of the Slavs in the Polish Medieval chronicles. „Slavia Antiqua” 61, 2020, 41–51.

72. Gut Agnieszka

Herb miejski jako medium społecznej komunikacji. Treści symboliczne herbu Kamienia Pomorskiego do końca XIX wieku. „Zapiski Historyczne” 3 (85), 2020, 5–34.

73. Gut Paweł

Jubileusze reformacji 1617, 1717 i 1817 w świetle dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. W: 500-lecie reformacji – historia i perspektywy, red. K. Krawiec-Złotkowska, P. Pauba. Słupsk 2020, 161–168.

(Ludzie i Zdarzenia 3)

[Symposium naukowe: 500-lecie..., Słupsk 07.12.2017]

74. Gut Paweł, Kościelna Alicja

Quellen zu den Reformationsjubiläen vom 16. bis zum frühen 20. Jahrhundert in den Beständen des Staatsarchivs Stettin. „Baltische Studien“ 105, 2020 (2019), 127–137.

Güttner-Sporzyński Darius von

Zob. *Europa siega...; Europe reaches...*

75. Gwiazdowska Ewa

Klejnot Kraju. Od Pedagogium do Gimnazjum Fundacji Mariackiej – ikonografia. „Przegląd Zachodniopomorski” 2 (35), 2020, 5–34.

76. Gwiazdowska Ewa

Twarze Szczecina. „Szczeciner” 13, 2020, 30–40.

[Fragm. tekstu z: *Obrazy Szczecina – Szczecin w obrazach = Bilder von Stettin – Stettin in Bildern = Pictures of Szczecin – Szczecin in Pictures*, red. D. Kacprzak, S. Jeż, Szczecin 2020. Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

Gwiazdowska Małgorzata

Zob. *Kultura – tożsamość...* . DP.

77. Hackmann Jörg

Pommern / Pomorze. Eine grenzübergreifende Geschichtslandschaft. W: Geschichtslandschaften, Hrsg. B. U. Hucker, E. Kotte. Berlin 2020, 81–107.

(Kulturwissenschaft(en) als interdisziplinäres Projekt 15)

Hackmann Jörg

Zob. *Abstammungsmythen...*; Niedzielska Agata E. (rec.).

78. Hainhofer Philipp, Gołd Krzysztof (oprac.)

Filipa Hainhofera dziennik podróży, zawierający obrazki z Frankonii, Saksonii, Marchii Brandenburskiej i Pomorza w roku 1617, red. R. Skrycki. Wyd. 2. Szczecin 2020, 241.

Hamberg-Federowicz Aleksandra

Zob. *Korowód...*

79. Hamel Jürgen

Fürst Wizlaw bittet zu Tisch. Ein Festmahl auf der Hertesburg im Jahre 1325. Rostock 2020, 9–14.

Heck Kilian (red.)

Zob. *Mit letzter...*

Heußner Karl U.

Zob. *Kreibohm Stefan...*

Hines John (red.)

Zob. *Migration...* Vol. 1–2.

Hirschbiegel Jan (red.)

Zob. Ehler Melanie.

Hoffarth Christian (red.)

Zob. Auge Oliver.

80. Hoffmann Claudia, Kulesa Birgit, Möller Gunnar

Hus un Hoff. Wohnbauten im mittelalterlichen Stralsund. 2. Auflage. Stralsund 2020, 88. (Schriftenreihe Stralsunder Denkmale 3)

[Zawiera: **Möller Gunnar**, *Stralsunds mittelalterliches Erbe*, 8–16; **Möller Gunnar**, *Die Haustypen im spätmittelalterlichen Stralsund*, 17–44; **Hoffmann Claudia**, *Feuerstellen und Heizen im mittelalterlichen Bürgerhaus*, 45–52; **Möller Gunnar**, *Hof und Hofbebauung*, 53 **Hoffmann Claudia**, **Möller Gunnar**, *Buden und Gänge*, 56–66; **Möller Gunnar**, *Mittelalterliche Hausnamen*, 67; **Möller Gunnar**, *Schlusswort*, 68; **Kulesa Birgit**, *Exkurs, Vergessen, abgerissen, ausgegraben – die mittelalterlichen Hafenschmieden in Stralsund*, 69–70; Anhang 1, *Bruchstück einer Hausbeschreibung aus dem frühen 16. Jahrhundert*, 79; Anhang 2, *Semlower Straße 33, Auszug aus der Schwedischen Matrikelaufnahme von 1706/07*, 80; Anhang 3, *Mittelniederdeutsche Bezeichnungen zum Haus aus dem Stralsunder Vokabular, 15. Jahrhundert*, 81; Anhang 4, *Dendrochronologische Datierung mittelalterlicher Bürgerhäuser in Stralsund*, 83]

Holbach Rudolf (red.)

Zob. Bütow Sascha.

81. Horoszko Genowefa

„Zaginione – ocalone”. *Średniowieczne monety ze skarbu gryfińskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie i Muzeum w Koszalinie*. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 191–245.

[Zawiera: *Katalog wszystkich zachowanych monet ze skarbu gryfińskiego przechowywanych w Muzeum Narodowym w Szczecinie i w Muzeum w Koszalinie*, 205–241]

Hucker Bernd U. (red.)

Zob. Hackmann Jörg.

Hummel Susanne

Zob. *Slawische...*

82. Huńko Mateusz

Opis kościoła i probostwa w Wąlczu z 1947 r. „Studia i Materiały do dziejów Ziemi Wałeckiej” 11, 2020, 220–230.

Igielska Barbara (red.)

Zob. *Karty...*

Iwazkiewicz Joanna M.

Zob. *Archaeologia...*

Jabłońska Anna (red.)

Zob. *Kultura...*

83. Jager Mich+ael, Wartenberg Heiko

Stadtfeldmark und St. Jürgen-Viertel mit Franken- und Knieperdamm. Kiel 2020, 312.
(Die schwedische Landesaufnahme von Vorpommern 5, 1, [2]. Städte 5, Stralsund 1)

Jakubczak Michał

Zob. *Monumentalising...*

84. Janik Michał

Zabijanie noworodków płci żeńskiej na pogańskim Pomorzu na tle podobnych zjawisk w historii. W: *Sanctum et peccatorium. Percepcja ciała w społeczeństwie i kulturze średniowiecza*, red. M. Gniadek-Zieliński, G. Garbuz. Warszawa 2020, 53–71
(*Studia Medievalia Varsaviensia* 1)
[Konferencja naukowa *Święte i grzeszne... Ciało w średniowieczu*, Warszawa 11–12.10.2018. Kamień Pom.]

85. Janowski Andrzej

Archaeologist in the archive. A turning point in the study of Late-Medieval helmets in Western Pomerania. „*Fasciculi Archaeologiae Historicae*” 33, 2020, 167–174.
[Zbiory Muzeum Narodowego w Szczecinie. M.in.: Dargen, Leszczyn]

86. Janowski Andrzej

Development of Early Medieval Strongholds in the Rega Basin. „*Quaestiones Medii Aevi Novae*” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs. Archaeology – History – Memory*, 79–[100].

87. Janowski Andrzej

Grodziska wczesnośredniowieczne w dorzeczu Regi. Wrocław 2020, 500. [Też on-line: <http://europacentralis.eu/teksty/>]
(*Scripta Historica Europea* 3)
[Zawiera czteroczęściowy opisowy katalog grodzisk: 143–475. Zweryfikowane pozytywnie: Bądkowo, Bielikowo, Brzeźniak, Cieszyno, Ginawa, Karwowo, Kocierz, Łabuń Wielki, Łęczna, Łobez-Świątoborzec, Przytoń, Resko, Smorawina, Starogard (Łobez), Tarnowo, Wicimice, Wieleń Pom., Wiewiecko, Zdroje, Zwierzynek. Nieprzebadane: Dobra, Donatowo, Karsibór, Lipce, Lubin, Łąkowo, Nętno, Niemierzyno, Oleszno, Rusinowo, Rymań, Sielsko, Wyszobór, Żółte. Domniemane: Nowogard, Przybiernowo, Rzepczyno, Słonowice, Uniestwowo, Unimie, Wieleń Pom. (stan. 2), Zagórzycze. Zweryfikowane negatywnie: Ginawa (stan. 2), Iglice, Karnice, Niegřebia, Płoty, Prusinowo, Trzebawie, Trzygłów, Tucze, Woliczno]

Janowski Andrzej

Zob. *Archaeologia...*; *Trzebiatów...*

88. Januszaniec Zbigniew

Historyczne poszukiwania. Z dziejów Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Trójcy w Czaplinku (do 1945 roku). „*Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowski*” 14, 2020, 93–126.

89. Jasiński Tomasz

Betrachtungen zur Urheimat der Slawen. „*Quaestiones Medii Aevi Novae*” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs. Archaeology – History – Memory*, 5–[46].

Jeute Gerson H. (red.)

Zob. Benecke Norbert... .

Jeż Szymon (red.)

Zob. *Fakultety...*; *Obrazy...* .

90. Jędrowski Łukasz

Dzieje lokacji miasta Walcz. „Studia i Materiały do dziejów Ziemi Wałeckiej” 11, 2020, 24–37.

Jędrowski Łukasz

Zob. *Szkice...* .

Jędrzejewska Patrycja

Zob. *Baltyk...* .

Jobke-Fus Agnieszka (red.)

Zob. *Mysliborska...* .

91. Jöns Hauke, Kowalska Anna B.

Scandinavians on the Southern Baltic coast. W: *Vikings Across Boundaries. Viking-Age transformations*. Volume II, ed. H.L. Aannestad et al. London 2020, 42–59.

92. Jordan Bernd

Carl Wilhelm Berthold Heberlein – ein Chronist der Stadt Wolgast. „Pommern” 1 (58), 2020, 46–47.

93. Józwiak Sławomir (rec.)

[*Les sarrasins du Nord – recenzja*]. „Zapiski Historyczne” 3 (85), 2020, 161–165.

[Dot.: **Loïc Chollet**, *Les sarrasins du Nord. Une histoire de la croisade balte par la littérature (XIIIe–XVe siècles)*, Neuchâtel 2019]

94. Jungklaus Bettina

Pest oder Krieg? Anthropologische Ergebnisse vom Sonderbestattungsplatz im Hof des Neubrandenburger Bürgerwitwenstifts. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 140–180.

Jungklaus Bettina

Zob. *Slawische...* .

Jurkiewicz Henryk

Zob. *Polska i...* .

Kacprzak Dariusz (red.)

Zob. *Gwiazdowska Ewa, Twarze...*; *Obrazy...*; *Świętowanie...* .

95. Kaczmarek Agata

Witraż z kościoła ryglowego w Benicach. „Spotkania z Zabytkami” 5/6 (44), 2020, 66–67.

Kaczmarska Patrycja

Zob. *Archaeologia...* .

Kajkowski Kamil

Zob. *Archaeologia...*; *Bałtyk...*; *Drozd-Lipińska Alicja...*; *Gardeła Leszek...*; *Slavs...*; *Gardeła Leszek...*, *Słowiańscy...*; *Mysłiborska...*

96. Kajkowski Kamil (rec.)

Jak historia badań nad religią Słowian może stać się historią rozczarowań. O poszukiwaniu rzeczywistości mitycznej i etyce badacza. „*Slavia Antiqua*” 61, 2020, 183–211.

[Dot.: **Szczepanik Paweł**, *Rzeczywistość mityczna Słowian północno-zachodnich i jej materialne wyobrażenia*, Toruń 2020]

Kalka Piotr

Zob. *Archaeologia...*

97. Kalinowski Piotr

Pieniądz papierowy. Prusy. Cz. 27–28, Pomorze. *Kalety* 2020, 490–589.

98. Kalita-Skwirzyńska Kazimiera

Kościół wiejski z terenu gminy Trzcieżno-Zdrój. Formy pierwotne a zmiany powstałe w wyniku przebudów i remontów prowadzonych od czasu budowy do nam współczesnych. „*Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie*” 9, 2020 (2019), 23–38.

Kałuski Tomasz (rec.)

[*Ikonomia godet cechowych na Pomorzu brandenbursko-pruskim – recenzja*]. „*Studia Źródłoznawcze*” 58, 2020, 305–309.

[Dot. **Pawłowska Agnieszka**, *Ikonomia godet cechowych na Pomorzu brandenbursko-pruskim*, Szczecin 2019]

100. Kamyszek Lidia, Żygadło Leszek

Ślady osadnictwa z epoki kamienia i wczesnego średniowiecza oraz odkrycia z okresu nowożytnego na stanowisku nr 12 w Kędzierzynie, gm. Sianów, pow. koszaliński = Traces of settlement from the Stone Age and Early Middle Ages and discoveries from the early modern period on site 12 at Kędzierzyn, Sianów commune, Koszalin district. „*Materiały Zachodniopomorskie*” 16, 2020, 9–35.

Kargul Roman A.

Zob. *Trzebiatów...*

Karie Martina

Zob. *Messal Sebastian...*

101. Karty

Karty z dziejów zamku książęcego w Szczecinie. T. 1, red. B. Igielska, J. Kochanowska, K. Pencarski, J. Rybkiewicz, R. Zdero. *Szczecin* 2020, 279.

Karwowska Iwona (red.)

Zob. *Świętowanie...*

Kasprzak Andrzej

Zob. *Archaeologia...*

Kasprzak Andrzej (red.)

Zob. *Archaeologia...*

Kaźmierczak Ryszard

Zob. *Człowiek...* .

Kaźmierczak Ryszard (red.)

Zob. *Człowiek...* .

Kąkolewski Igor (red.)

Zob. Rębkowski Marian, *Beginnings...* .

Kempe Antje (red.)

Zob. *Mit letzter...* .

Kersting Thomas

Zob. *Slawische...* .

Kersting Thomas (red.)

Zob. *Burg...*; *Slawische...* .

Kiarszys Grzegorz

Zob. *Monumentalising...* .

102. Kisiel Andrzej

Dzieje Koszalińskiej Kolei Wąskotorowej. Rozwój, upadek, odbudowa 1898–2020. Koszalin 2020, 168.

103. Klammt Anne

Neue Ergebnisse zur Siedlungsgeschichte der slawischen Zeit. Archäologische Untersuchungen im Vorfeld der Autobahn A20. Heidelberg 2020, 154–162 [on-line]. DOI: 10.11588/propylae-umdok.00004951
[Demmin]

Klammt Anne

Zob. Benecke Norbert... .

Klammt Anne (red.)

Zob. *Burg...* .

Klasa Marek

Zob. *Czasojć Marek...* .

104. Klonder Andrzej (rec.)

[*Opis miasta Szczecina – recenzja*]. „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2 (68), 2020, 255–256.

[Dot.: **Friedeborn Paul**, oprac. i tłum. **Borysowska Agnieszka**, *Opis miasta Szczecina*, Warszawa 2016]

105. Kluczkowski Jacek, Lewiński Roman (fot.)

Gmina Brojce – miejsca nieoczywiste. Brojce 2020, 60.

106. Kłopotliwie

Kłopotliwe dziedzictwo? Architektura Trzeciej Rzeszy w Polsce, red. J. Purchla, Ż. Komar. Kraków 2020,

[M.in.: **Makała Rafał**, *Architektura Trzeciej Rzeszy w Szczecinie wobec tradycji modernizacyjnych i regionalistycznych czasów wilhelmińskich i okresu Republiki Weimarskiej*, 329–348; **Torbus Tomasz**, „*Ponura warownia pozbawiona wdzięku*” – *Ordensburg Krössinsee*, 349–374 (Złocieniec)]

107. Knyżewski Marcel

Siedziby średnich i niższych rangą urzędników krzyżackich na terenie dzisiejszej Polski. Studium archeologiczne. Łódź 2020, 319.

[M.in.: Biały Bór, Bytów]

108. Kochanowska Janina

Skomplikowane losy ołtarza z kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Pęzinie. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 39–50.

Kochanowska Janina (red.)

Zob. *Karty...*; *Trzebiatów...*

109. Kociuba Jarosław

Legendy Pomorza. Podania, baśnie i opowieści prawdziwe z terenów Księstwa Pomorskiego. Wyd. 2 zmienione. Szczecin 2020, 445.

Kodres Krista (red.)

Zob. Weilandt Gerhard.

110. Köhler Burkhardt

Musiker und Instrumentenbauer Pommerns bis 1800. Personenlexikon. Hamburg 2020, 294. (Schriftenreihe Studien zur Musikwissenschaft 50)

111. Kokora Karolina, Filipowiak Wojciech

Wolin i Mare Integrans. Wolin 2020, 124.

[Publikacja jubileuszowa dziesięciu edycji konferencji naukowej *Mare Integrans*. Zawartość: **Filipowiak Wojciech**, *Morskie dziedzictwo Wolina*; **Karolina Kokora**, *Rybolówstwo wyspy Wolin w obiektywie Andrzeja Kaubego*; **Karolina Kokora**, „*Mare Integrans*” – kompendium wiedzy o dziejach wybrzeży Morza Bałtyckiego]

Kokowski Andrzej

Zob. *Archaeologia...*

112. Kolassa Damian

Zabytkoznawcza analiza wartościująca na przykładzie wieży Quistorpa w Szczecinie. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 85–96.

Komar Żanna (red.)

Zob. *Kłopotliwe...*

113. Kompowska Maria

Zasób archiwalny Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie oraz akta przekazane do Archiwum Państwowego w Szczecinie. „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 4, 2020, 139–146.

[Dot. dokumentacji ewidencyjnej zabytków (w tym kart AZP) (1947–2021), opracowań obiektów zabytkowych) (1957–2021), dokumentacja aktowa WUOZ w Szczecinie] (1946–2003)]

114. Konczewski Paweł

Iulin – Iumne – Jónsborg – Wólin. „Archeologia Żywa” 2, 2020, 52–54.

Könighaus Waldemar

Zob. *Poland...*

Kontny Bartosz

Zob. *Mysliborska...* . Zob. PI: *Nauka w Polsce*, 25.08.2020.

Kordowski Jarosław

Zob. *Człowiek...*

115. Koremba Łukasz

„Apparatus Sigillorum” – nieznane źródło do sfragistyki miejskiej Pomorza Zachodniego. Autorstwo, czas i okoliczności powstania. „Przegląd Zachodniopomorski” 1 (35), 2020, 5–21.

[Dot.: *Apparatus Sigillorum Pomeraniae et Rugiae Civitatum.* Zasób Landesarchiv Greifswald. Altentreptow, Anklam, Banie, Barth, Barwice, Bergen (Rügen), Białogard, Bobolice, Bytów, Chociwel, Damgarten, Darłowo, Dąbie, Demmin, Dobra, Dobrzany, Franzburg, Gartz (Oder), Garz (Rügen), Goleniów, Greifswald, Grimmen, Gryfice, Gryfino, Gützkow, Jarmen, Kamień Pom., Karlino, Kołobrzeg, Koszalin, Lassan, Lębork, Loitz, Łeba, Łobez, Maszewo, Miastko, Nowe Warpno, Nowogard, Okonek, Pasewalk, Penkun, Płoty, Polanów, Police, Połczyn, Pyrzyce, Resko, Richtenberg, Sianów, Sławno, Słupsk, Stargard, Stralsund, Strzmielce, Suchań, Szczecin, Szczecinek, Tribsees, Trzebiatów, Usedom, Uckermünde, Węgorzyno, Wierzbno, Wolgast, Wólin]

116. Karolewicz Alina

Opowieści jezior i wzgórz. Czaplinek–Rzeczyno 2020, 36.

[Czaplinek (okręg)]

117. Korowód

Korowód pokoleń. 75 lat polskiego Pomorza Zachodniego. Materiały opracowane z okazji obchodów Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa 2020, red. A. Bartczak, M. Witek. Szczecin 2020, 171.

[M.in.: **Dworcek Michał, Maliński Piotr,** *Korowód pokoleń na szlaku nadodrzańskich walk. zmiany atrakcyjności turystycznej Rejonu Pamięci Narodowej Cedynia–Gozdowice–Siekierki – na przykładzie lokalnych placówek muzealnych,* 133–156; **Hamberg-Federowicz Aleksandra,** *Ratowanie dziedzictwa architektury – sztafeta pokoleń na Pomorzu Zachodnim,* 157–171]

118. Kostkiewicz-Górska Grażyna

Bibliografia historii regionu za lata 2019–2020 (wybór). „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 291–314.

[Nowa Marchia]

119. Kostkiewicz-Górska Grażyna

Materiały do bibliografii historii regionu za rok 2019 (i uzupełnienia za rok 2018). „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 27, 2020, 545–590.

[Nowa Marchia. M.in.: Barlinek, Cedynia, Chojna, Choszczno, Chwarszczany, Cychry, Dębno, Krzęcin, Mieszkowice, Myślibórz, Oborzany, Siekierki, Smolnica, Trzcianko-Zdrój]

Kościelna Alicja

Zob. Gut Paweł... .

120. Kościelna Joanna

„O dziwnych chorobach na Pomorzu”. Szczecin 2020, 24.

(Zapytaj o Gryfitę 2)

121. Kościelna Joanna

„O przydomkach Gryfitów”. Szczecin 2020, 24.

(Zapytaj o Gryfitę 1)

122. Kotla Ryszard

Wczoraj i dziś portów w Szczecinie i Świnoujściu. 70 lat polskiego zarządu w portach Szczecin i Świnoujście. Szczecin 2020, 156.

Kotte Eugen (red.)

Zob. Hackmann Jörg.

Kowalewska Barbara

Zob. Człowiek... .

Kowalska Anna B.

Zob. *Archaeologia...*; Jöns Hauke...; Messal Sebastian... . PI: *Nauka w Polsce*, 13.08.2020; *Pomeranica.pl*.

Kowalski Jacek (red.)

Zob. Ober Marek, *Początki...* .

Kowalski Krzysztof

Zob. *Archaeologia...*; Okupny Daniel... .

123. Kozak Ewa

O berle sztyletowym z Leszczyna. „Rocznik Kołobrzegi” 2020, 15–20.

124. Kozdęba Agnieszka

Prace konserwatorskie i restauratorskie elewacji frontowej i elewacji bocznych budynku poczty w Kołobrzegu. „Rocznik Kołobrzegi” 2020, 144–150.

125. Kozińska Bogdana

Dawny budynek giełdy i jej sąsiedztwo – historyczne i współczesne problemy przestrzenne.

„Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 67–84.

[Szczecin-Stare Miasto]

Kozłowska Dagmara

Zob. Stempińska Aleksandra... .

Kozłowska Dorota

Zob. *Archaeologia*...; Okupny Daniel... .

Kozłowski Kazimierz (red.)

Zob. *Kultura – tożsamość*... .

Kramkowski Mateusz

Zob. *Człowiek*... .

126. Kraszczuk Robert

Uzbrojenie z ziemi waleckiej i okolic z okresu średniowiecza. „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej” 11, 2020, 38–81.

127. Kraszczuk Robert

Wyspy powiatu waleckiego w czasach dawnych. Cz. 4, (uzupełnienie). „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej” 11, 2020, 9–23.

Kraszczuk Robert

Zob. *Archaeologia*...; *Szkice*... .

128. Krawiec Adam

Pomerania in the Medieval and Renaissance cartography. From the Cottoniana to Eilhard Lubinus. „Studia Maritima” 33, 2020, 85–128.

[Streszczenie w j. pol.: *Pomorze w kartografii średniowiecznej i renesansowej. Od Cottoniany do Eilharda Lubinusa*, 127–128]

Krawiec Adam

Zob. *Poland*... .

Krawiec-Złotkowska Krystyna (red.)

Zob. Gut Paweł.

129. Kreibohm Stefan, Heußner Karl U., Schöpfbeck Tilo, Tschochner Bernd

Rügens Wetterchronik. Naturereignisse der letzten 1000 Jahre – ihre Ursachen und Folgen. [Wyd. 2 poprawione i uzupełnione]. Putbus 2020, 267.

Krockow Matthias von

Zob. Dziemba Robert..., *Wielka*... .

130. Kroczyński Hieronim

Jedenaste wieków Kołobrzegu. T. 1, *Zapiski kronikarskie*. Kołobrzeg 2020, 362.

Kroczyński Hieronim

Zob. Dziemba Robert (rec.).

Król Dariusz

Zob. *[Czwarta]*... .

Królczyk Katarzyna (red.)

Zob. *Archiwa*...

Krüger Joachim

Zob. *Töllensetal*...

Krüger Joachim (red.)

Zob. *Töllensetal*...

Krzanik-Dworanowska Kamila

Zob. *Archaeologia*...

Krzepkowski, Marcin (red.)

Zob. *Archaeologia*...

Krzysiak Agnieszka

Zob. [*Czwarta*]...

131. Krzywicki Wiesław

Konferencja „Parki podworskie na Pomorzu Zachodnim”. „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 14, 2020, 65–68.

[Konferencja popularnonaukowa: *Parki*..., Siemczyńno, 04.07.2020].

132. Kubiak Szymon P.

Gmach – monument – wnętrze. Gregor Rosenbauer i szczecińska sieć Bauhausu. „Sztuka i Dokumentacja” 23, 2020, 101–119, 138–139.

133. Kubicki Rafał

Last Wills of Townspeople in Late-Medieval Elbląg as Compared to Other Baltic Towns (Gdańsk, Lübeck, Stralsund, and Tallinn). „Quaestiones Medii Aevi Novae” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs. Archaeology – History – Memory*, 237–[262].

Kubon Sebastian (red.)

Zob. Auge Oliver.

Kuczkowski Andrzej

Zob. *Archaeologia*...; Drozd-Lipińska Alicja... . PI: *GS24.pl*, 16.10.2020.

Kuczkowski Andrzej (red.)

Zob. *Archaeologia*...

Kunkel Otto

Zob. *Trzebiatów*...

Kulessa Birgit

Zob. Hoffmann Claudia...

Kulesza Agnieszka (red.)

Zob. *Wybrane*...

134. Kultura muzyczna

Kultura muzyczna w początkach państwa polskiego, red. A. Jabłońska, M. Robaszkiewicz. Gniezno–Szczecin 2020, 282.

(CCG Collectio Cathalogorum Gnesnensium 3)

[Wystawa: *Kultura...*, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie 17.02.–01.09.2019. M.in. zbiory Muzeum Narodowego w Szczecinie]

135. Kultura – tożsamość

Kultura – tożsamość – rozwój. 75-lecie polskiego Pomorza Zachodniego. Praca zbiorowa, red. M. Tałasiewicz, K. Kozłowski. Szczecin 2020, 432.

[M.in.: **Migdalski Paweł**, *Jak Pommern stało się Pomorzem. O oswojaniu historii Pomorza po 1945 roku*, 97–106; **Macholak Jan**, *Materiały archiwalne dotyczące dziejów regionu w latach 1945–2020. Charakterystyka zasobu*, 187–199; **Rymar Edward**, *Refleksje historyka mediewisty na 75-lecie polskiego Pomorza Zachodniego*, 201–214; **Stanecka Ewa**, *Odbudowa i ochrona zabytków kultury materialnej Szczecina i Pomorza Zachodniego*, 319–335; **Gwiadzowska Małgorzata**, *Ochrona zabytków kultury materialnej w Szczecinie elementem budowania tożsamości powojennych mieszkańców miasta*, 337–349]

Kunze Michael

Zob. Ansorge Jörg...

136. Kupiec Michał

Krajobraz kulturowy Pomorza Zachodniego. Czy istnieje krajobraz pomorski? „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 14, 2020, 69–80.

137. Kupiec Michał, Olejniczak Magdalena

Struktura militarnego krajobrazu pozycji umocnionej z drugiej wojny światowej na przykładzie wybranych odcinków Pozycji Pomorskiej. „Studia Geohistorica” 8, 2020, 26–44.

[Fortyfikacje Pozycji Pomorskiej = Wał Pomorski]

Kupisiński Robert (oprac.)

Zob. Tetzner Franz O. ...

138. Kurzawska Aldona, Sobkowiak-Tabaka Iwona

Spondylus shells at prehistoric sites in Poland. „Archeologicke Rozhledy” 2 (72), 2020, 41–66.

[M.in.: Karsko]

Kurzyk Ewa

Zob. *Archaeologia...*

139. Kurzyńska Marta

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za rok 2019. Indeks nazw geograficznych. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 353–405.

Kuźma Włodzimierz

Zob. *Trzebiatów...*

140. Kümper Hiram

Der Traum vom Ehrbaren Kaufmann. Die Deutschen und die Hanse. Berlin 2020, 541.

[M.in.: Stralsund]

141. Labuda Gerard

Historia Kaszubów w dziejach Pomorza. T. 1, Czasy średniowieczne. Wyd. 2 poprawione. Gdańsk 2020, 540.

Lachowicz Franciszek Jan

Zob. Skrzypek Ignacy.

142. Legendy

Legendy z powiatu sławieńskiego, red. J. Sroka. Sławno 2020, 96.
[Darłowo, Malechowo, Postomino, Sławno, Wieprza (rzeka)]

143. Lemcke Hugo

Bau- und Kunstdenkmäler des Kreises Anklam. Provinz Pommern, Regierungsbezirk Stettin, 1899. Potsdam 2020, 92–260.

144. Leszczeński Jarosław

Mirosławiec – historia, legendy, ciekawostki. Przewodnik historyczny. Mirosławiec 2020, 104.

Leszmann Piotr

Zob. DP.

145. Leube Achim

Der Tradition verpflichtet. [Seyer Heinz (1936–2019)]. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 222–226.

Leube Achim

Zob. *Burg...*

Leuckhard Markus

Zob. *Slawische...*

146. Lewiński Roman

Niewygodna historia, czyli pałace, które znikają w oczach. Album 1, Zachodniopomorskie. Białogard 2020, 60.

Lewiński Roman

Zob. Kluczowski Jacek; DP: Roszkowski Jakub.

Lidke Gundula

Zob. *Töllensetal...*

147. Lindenhayn-Fiedorowicz Agnieszka

Pokój w Stralsundzie a rozkwit późnogotyckiej architektury sakralnej na Pomorzu Zachodnim. powiązania pomiędzy polityką, gospodarką, a koniunkturą budowlaną = Treaty of Stralsund and the peak development of the late Gothic church architecture in Western Pomerania.

links between politics, economy and demand for building. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 247–287.

[Hanza, Kołobrzeg, Stargard, Stralsund, Szczecin]

Lisiecka Katarzyna (red.)

Zob. *Pieczerce...*

Lissok Michael

Zob. *Mit letzter...*

Litwin Jerzy (red.)

Zob. Ostasz Aleksander, „*Wraki...*”

148. Loeck Gottfried

Gedruckte historische Seekarten der pommerschen Ostseeküste. „Pommern” 2 (58), 2020, 15–24.

149. Loeck Gottfried

Gutsherrschaft Schlackow – der Blick zurück schafft Erinnerung. „Pommern” 1 (58), 2020, 41–45.

[Złakowo]

Loïc Chollet

Zob. Jóźwiak Sławomir (rec.).

Lorenz Sebastian

Zob. *Tollensetal...*

Lübke Christian (red.)

Zob. Rębkowski Marian, *Beginnings...*

Lück Erika

Zob. *Slawische...*

Lüth Friedrich

Zob. Messal Sebastian...

150. Łojko Alicja

Pomeranica XVI–XVIII wieku ze zbiorów Książnicy Pomorskiej jako źródło do badań biograficznych przy pracy redakcyjnej na rzecz internetowej encyklopedii pomeranica.pl. W: *Zbiory specjalne w bibliotekach polskich. Między tradycją a nowoczesnością.* Cz. 1, *Zbiory specjalne w służbie nauki i edukacji*, red. A. Borysowska, M. Gierke. Szczecin 2020, 62–67.

(Seria Bibliotekarza Zachodniopomorskiego 17)

Łolkiewicz Tomasz

Zob. Dziemba Robert...

151. Łuczak Marek

Policja w walce o zabytki. Wyd. 3 uzupełnione. Warszawa 2020, 347.

152. Łuczak Marek

Szczecin – Krzekowo, Bezrzecze = Kreckow, Brunn. Wyd. 2 poszerzone. Szczecin 2020, 303.

153. Łuczak Marek

Zaginiony skarbiec kamiński. Katalog strat wojennych z katedry w Kamieniu Pomorskim = The lost Kamień treasury. A catalogue of war losses from the Cathedral in Kamień Pomorski = Der verlorene Camminer Domschatz. Katalog mit Kriegsverlusten aus dem Camminer Dom = Propavšie sokroviša kafedral'nogo sobora. Katalog voennyh poter' sobora v gorode Kamen' Pomorski. Warszawa 2020, 365.

Łuczak Marek

Zob. DP: Jaszczyński Marek, *Jakie...*; Jaszczyński Marek, *Na dawnym...*; Jaszczyński Marek, *Odkryto...*; Jaszczyński Marek, *Sensacyjne...* . PI: GS24.pl, 20.09.2020; *Nauka w Polsce*, 29.12.2020.

Łuczkiwicz Piotr (red.)

Zob. Rauchfuss Björn.

Machajewski Henryk

Zob. *Archaeologia...*; *Migration...* Vol. 1.

154. Machel Wolf D.

Kleinbahnen in Pommern – ein Überblick. „Pommern” 2 (58), 2020, 25–32.

Macholak Jan

Zob. *Kultura – tożsamość...* .

Majewski Marcin

Zob. *Archaeologia...* .

Makała Rafał

Zob. *Kłopotliwe...* .

Makowiecka Marzena

Zob. *Człowiek...* .

Makowiecki Daniel

Zob. *Człowiek...* .

155. Malinowski Bronisław

Od uprzedzeń i nienawiści do zagłady. Dwa wieki historii bobolickich Żydów. Bobolice 2020, 141.

156. Maliński Piotr

Kłeska urodzaju. Rezultaty poszukiwań i interdyscyplinarnych badań wraków odrzańskich w latach 2018–2019. W: *XXII Sesja Pomorzoznawcza za lata 2018–2019 (15–16.10.2020). Programy i abstrakty.* Szczecin 2020 [on-line]. DOI: 10.13140/RG.2.2.32311.96164/2

157. Maliński Piotr

Ponad sto wraków. Efekt wstępnych badań podwodnego dziedzictwa kulturowego w dolnym biegu Odry. „Przegląd Uniwersytecki”, 1/3, 2020, 41–44.

158. Maliński Piotr, Mikołajewski Paweł

Dźwiękowe obrazy z głębin. Rekonesans wrakowy na Regalicy z podwodną kamerą akustyczną ARIS. „Przegląd Uniwersytecki”, 4/6, 2020, 82–85.

Maliński Piotr

Zob. *Korowód*...

Marczewski Maciej

Zob. *[Czwarta]*...

Mastaler Wilhelm

Zob. Schacht Alexander.

159. Matuszewska Agnieszka

IX Archeologiczna Sesja Sprawozdawcza. „Przegląd Uniwersytecki” 1/3, 2020, 47–48.
[Sesja: *IX Archeologiczna*..., Szczecin, 23.01.2020. Organizatorzy: Katedra Archeologii Uniwersytetu Szczecińskiego, Zachodniopomorski Oddział Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich]

160. Matuszewska Agnieszka

Megalithy Pomorza Zachodniego. Program badawczo-konserwatorski z perspektywy 10 lat. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 9–22.
[M.in.: Cedynia, Dolice, Golice, Kołowo, Moryń, Recz, Rudnica, Wierzchowo]

Matuszewska Agnieszka

Zob. *Monumentalising*... PI: *Nauka w Polsce*, 24.08.2020.

Mazanec Janine

Zob. *Slawische*...

Mączyńska Magdalena

Zob. *Migration*... Vol. 1.

161. Mąka Zdzisław

Historia poczty w Szczecinie. Szczecin 2020, 432.

162. Menzel Michael

Der Griff nach den Greifen. Brandenburg, Pommern und das Reich im späten Mittelalter. „Blätter für deutsche Landesgeschichte” 156, 2020, 1–37.

163. Messal Sebastian, Karie Martina, Kowalska Anna B., Lüth Friedrich

„Frühmittelalterliche Häfen zwischen Wismar Bucht und Danziger Bucht” – Abschlussbericht des Forschungsvorhabens = „Early medieval harbours between Wismar bay and the Gulf of Gdansk” –final report. W: *Aktuelle Forschungen zu Migration, Interaktion und Kommunikation im ur- und frühgeschichtlichen Norddeutschland = Current research on migration, interaction and communication in prehistoric and protohistoric northern Germany*. Rahden/Westf 2020, 217–256. (Siedlungs- und Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet 43)
[Projekt DFG SPP 1630 *Häfen der römischen Kaiserzeit bis Mittelalter*. M.in.: Bardy /Świelubie, Wolin]

164. Mevius Dietrich

Zum 395. Geburtstag von Erik Jönsson, Graf von Dalberg (1625–1703). „Amtliches Bekanntmachungsblatt des Amtes Löcknitz-Penkun” 3 (15), 2020, 13–15.

Michałowski Andrzej

Zob. *Archaeologia*...

Michczyński Adam

Zob. Okupny Daniel...

165. Mieczkowski Zbigniew

Derczewo. Monografia wsi zamkowej. Piła–Linowo 2020, 310.

166. Mieczkowski Zbigniew

Gudowo – „drawskie Mikolajki”. Historie jakich nie znacie. Gudowo–Linowo 2020, 352

Miedziak Witold (red.)

Zob. Ober Marek, *Początki*...

167. Migdalski Paweł

The Beginnings of Polish interest in the early medieval past of Kolobrzeg (until the end of the 1950s). „Przegląd Zachodni” 1, 2020, *Europejskie naczynia połączone*, 61–78.

168. Migdalski Paweł

Early-medieval Slavdom as a factor legitimizing the Polish presence westward as exemplified by Western Pomerania. „*Quaestiones Medii Aevi Novae*” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs. Archaeology – History – Memory*, 163–[180].

169. Migdalski Paweł

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia „Terra Incognita” w Chojnie za rok 2019. „*Rocznik Chojęński*” 12, 2020, 285–290.

Migdalski Paweł

Zob. *Abstammungsmythen*...; *Archaeologia*...; *Europa sięga*...; *Europe reaches*...; *Kultura – tożsamość*...; *Poland*...; DP: Liskowacki Artur D.; Ryss Robert.

170. Migration... Vol. 1

The migration period between the Oder and the Vistula. Vol. 1, ed. A. Bursche, J. Hines, A. Zapolska. Leiden–Boston–Brill 2020, 1–466.
(East Central and Eastern Europe in the Middle Ages 59)

[M.in.: **Machajewski Henryk, Schuster Jan**, *Cemeteries and Burials*, 333–369 (m.in.: Dębczyno, Główny, Słupsk powiat); **Mączyńska Magdalena**, *The Southern Baltic Region*, 434–450 (m.in. Dębczyno, Świolino)].

172. *Migration... . Vol. 2*

The migration period between the Oder and the Vistula. Vol. 2, ed. A. Bursche, J. Hines, A. Zapolska. Leiden–Boston–Brill 2020, 470–1052.

(East Central and Eastern Europe in the Middle Ages 59, 2)

[M.in.: **Zapolska Anna**, *The Hoard of Solidi from Karsibór in Western Pomerania*, 542–565 (Tab. 16.1–2; katalog znalezisk monet; zbiory Muzeum Narodowego w Szczecinie); **Rogalski Bartłomiej, Bursche Aleksander**, *The gold hoard from Suchań in western Pomerania and its context*, 566–591 (zbiory Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie); **Schmauder Michael, Schuster Jan**, *Between the Rhine, the Danube and the Oder from the 5th to the End of the 7th Century. A Sketch*, 790–829 (m.in.: Anklam, Bałtyk, Nehringen, Penkun, Rossow, Usedom)]

Mikołajewski Paweł

Zob. Maliński Piotr... .

Misiak Aleksandra

Zob. Szkice... .

172. *Mit letzter*

Mit letzter Pracht. Grabdenkmale der Frühen Neuzeit in Mecklenburg und Pommern, Hrsg. K. Heck, A. Kempe. Berlin 2020, 199.

[M.in.: **Werlich Ralf G.**, *Frühneuzeitliche Grabdenkmäler der Greifendynastie in Pommern und Mecklenburg*, 15–65; **Lissok Michael**, *Grabmäler und Epitaphie des pommerschen Adels aus der Epoche der Renaissance*, 66–94; **Frankowska-Makała Monika**, *In Schwarz und Gold. Die Grabausstattung Herzog Franz I. von Pommern als Element der Bestattungszereemonien am Stettiner Hof zu Beginn des 17. Jahrhunderts*, 172–190 (Franciszek I, biskup kamieński, książę szczeciński, 1577–1620)]

Möller Gunnar

Zob. Hoffmann Claudia... .

173. **Momot Jakob**

Szczecin – przewodnik po prawdziwym mieście. Szczecin 2020, 171.

174. **Monumentalising**

Monumentalising life in the neolithic. Narratives of change and continuity, ed. A. B. Gebauer et al. Oxford-Philadelphia 2020, 304.

[**Pospieszny Łukasz, Jakubczak Michał, Kiarszys Grzegorz**, *Putting earthen long barrows back on the map. remarks about the Middle Neolithic monumentality of northern Poland*, 173–183; **Czerniak Lech, Matuszewska Agnieszka, Dziewanowski Marcin, Pospieszny Łukasz, Jakubczak Michał, Szubski Michał**, *The Neolithic roundel and its social context on the furthest reaches of the Danubian World*, 263–272]

Morawiec Jakob

Zob. Poland... .

Moździoch Sławomir

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...* .

Mrozowicz Wojciech

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...* .

Murawski Marek

Zob. Ciechanowski Grzegorz...

175. Mühle Eduard

Die Slawen im Mittelalter zwischen Idee und Wirklichkeit. Wien–Köln–Weimar 2020, 503.
[Zawiera rozdziały dotyczące Pomorza]

176. Mysliborska

Mysliborska grzechotka – pisanka, zabawka, przedmiot, instrument?, red. M. Szymczyk, A. Jobke-Fus. Myslibórz 2020, 207.

[Konferencja naukowa: *Mysliborska...*, Myslibórz 16.04.2019. **Tatoń Katarzyna**, *Forma jajowata i jej wpływ na cechy dźwięku grzechotek ceramicznych*, 9–28; **Kajkowski Kamil**, *Jajo i pisanka w świecie przedchrześcijańskich wyobrażeń religijnych Północno-Zachodnich Słowian*, 29–88; **Słowińska Agnieszka**, „*Ab ovo*” o niezwyklej mocy zwykłego jajka, 89–105; **Gruszczyńska-Ziółkowska Anna**, *Pomiędzy ciszą a muzyką. Pisanka mysliborska jako przykład obiektów kłopotliwie łamiących porządku systematyczne*, 106–131; **Nowakiewicz Tomasz**, *Wczesnośredniowieczne Pomorze. Zarys obrazu archeologicznego*, 132–178; **Kontny Bartosz**, „*Ab armis usque ad ovo*”. Czyli jak szukać broni a znaleźć jajko? O badaniach Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego na Pojezierzu Mysliborskim, 179–201]

177. Nekanda-Trepka Janusz

Rewaloryzacja kamienicy Hemptenmacherów w Darłowie. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 133–148.

Niebieszczkański Jakub

Zob. [Czwarta]...

178. Niedzielska Agata E. (rec.)

[**Michael North**, *Historia Bałtyku*, red. Jörg Hackmann, Warszawa 2018]. „Zapiski Historyczne” 2 (85), 2020, 213–218.

Niegowski Jacek

Zob. *Człowiek...* .

Niemirowski Wieńczysław

Zob. *Archaeologia...* .

179. Nikulka Frank

Der Tradition verpflichtet. [Dudlitz Reinhard (1950–2020)]. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 219–220.

North Michael

Zob. Niedzielska Agata E. (rec.).

Noryśkiewicz Agnieszka M.

Zob. *Człowiek...* .

Nowakiewicz Tomasz

Zob. *Mysliborska...* .

180. Nowicki Robert, Undro Marcin

Zarys historii kolejnictwa na ziemi wałeckiej od czasów powstania do współczesnych. Cz. 2. „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 11, 2020, 157–177.

181. Ober Marek

Ceramiczne płaskorzeźby portali kościołów w Drawsku Pomorskim i Dobiegniewie, „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 289–312.

[Nowa Marchia]

182. Ober Marek

Początki architektury na Pomorzu Zachodnim. Dane mity i dzisiejsze wyobrażenia. W: *In principio. Mit początku w kulturze średniowiecznej Europy. Tom dedykowany pamięci prof. Jacka Wiesiołowskiego. Materiały XXXVII Seminarium Mediewistycznego im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej* red. J. Kowalski, W. Miedziak. Poznań 2020, 81–90.

[37 Seminarium Mediewistyczne, Poznań, 06.–10.12.2016]

183. Obrazy

Obrazy Szczecina – Szczecin w obrazach = Bilder von Stettin – Stettin in Bildern = Pictures of Szczecin – Szczecin in Pictures, red. D. Kacprzak, S. Jeż. Szczecin 2020, 447.

[Wydano z okazji 777-lecia nadania Szczecinowi praw miejskich, 1243–2020]

184. Okupny Daniel, Borówka Ryszard K., Cedro Bernard, Sławińska Joanna, Tomkowiak Julita, Michczyński Adam, Kozłowska Dorota, Kowalski Krzysztof, Siedlik Krzysztof

Geochemistry of a sedimentary section at the Wąwelnica archaeological site, Szczecin Hills (Western Pomerania). „Acta Geographica Lodziensia” 110, 2020, 169–186.

Olejniczak Magdalena

Zob. *Kupiec Michał...* .

185. Olędzki Marek

Plemienny świat Germanów = The tribal world of the Germanic peoples. Łódź 2020, 176.

[M.in.: Grzybnica]

186. Olszewski Jakub

Ceglana kula w Podjuchach. Pomnik poległych w I wojnie światowej. „Szczeciner” 13, 2020, 50–53.

187. Opęchowski Mirosław

Zestawienie publikacji konserwatorskich i pokrewnych (wybór z lat 2017–2020). „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 185–192.

Opiela Bożena

Zob. *Czasojć Marek...* .

188. Orliński Jan

Działalność Grupy Eksploracyjno-Poszukiwawczej Parsęta [2016–2020]. „Rocznik Kołobrzeski” 2020, 233–237.

[Zbiory: Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, Muzeum Narodowego w Szczecinie, Muzeum Regionalnego w Szczecinku, Muzeum w Koszalinie]

189. Ostasz Aleksander

„Wraki Kołobrzegu”. Projekt badawczy Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu. W: XIV Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzeczynego, Wyszogród – Płock 2018, red. J. Litwin, R. Domżał. Gdańsk 2020, 249–258.

(Studia i Materiały Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Seria B, Materiały Źródłowe 21)

Osten Friedrich Wilhelm von der

Zob. Fried Torsten.

Otton z Bambergu (św. ca 1060–1139)

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...*; *Poland...*; Rosik Stanisław, *Triglav...* .

Palmowski Valerie

Zob. Toplak Matthias.... .

190. Pankiewicz Aleksandra, Siemianowska Sylwia

Early medieval large glass beads from Poland. Utilitarian and social functions = Velké skleněné korále v raně středověkém Polsku. Užitková a sociální funkce. „Archeologicke Rozhledy” 4 (72), 2020, 573–606.

[M.in.: Wolin]

Paroń Aleksander

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...*; *Poland...* .

191. Parus Waldemar

Stacja ratownictwa brzegowego w Darłowie (Rügenvaldermünde). „Nautologia” 55 (157), 2020, 83–89.

Pauba Pola (red.)

Zob. Gut Paweł.

Pauk Marcin R.

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...*; *Poland...* .

192. Pawlik Radosław

Pierwsi protestancy proboszczowie kościoła św. Mikołaja poza murami Kamienia Pomorskiego do końca XVI wieku. „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 4, 2020, 11–28.

193. Pawlikowski Maciej

Ceramologia archeologiczna. Krosno 2020, 120.

[Zawiera m.in.: *Charakterystyka surowców naturalnych służących do wyrobu ceramiki i przedstawienie prób*, 15–78 (m.in.: woj. pomorskie, woj. zachodniopomorskie). M.in.: Barnisław, Czarnówko, Czelin, Długie, Dziedzice, Krasko, Kosin, Mierzyn, Poganice, Świelubie]

Pawłowska Agnieszka

Zob. Kałuski Tomasz (rec.).

Pechman Katarzyna

Europejskie i Zachodniopomorskie Dni Dziedzictwa w Kołobrzegu w latach 2014–2019.

„Rocznik Kołobrzegi” 2020, 195–205.

Pencarski Kacper

Zob. *Archaeologia...*; *Karty...*

Petzsch Wilhelm

Zob. *Archaeologia...*

Pfarr Eva M.

Zob. *Slawische...*

195. Pieczęcie

Pieczęcie miasta Szczecinka, red. A. Dymna, J. Dudź, K. Lisiecka, W. Fijałkowski. „Zeszyty Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Szczecinku” 1, 2020, 64.

[Zawiera: **Fijałkowski Władysław**, *Wstęp*, 5–6; **Fijałkowski Władysław**, „*Zapomniana pieczęć Szczecinka*”, 7–12; **Fijałkowski Władysław**, *Wykaz pieczęci, źródła ilustracji*, 13–44; **Dudź Jerzy**, *Kalendarium miasta Szczecinka*, 45–62. Zbiory Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Szczecinku]

Piętkowski Piotr

Zob. *Baltyk...*

Piętkowski Piotr (rec.)

[*Tadeusz Białecki, Szczecińskie stawy, Szczecin 2019, 118*]. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 349–351.

Pilarczyk Zbigniew (red.)

Zob. *Baltyk...*

Pleszczyński Andrzej

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...*

197. Ploch Gregor

Kasaty opactw cysterskich na Pomorzu Zaodrzańskim w okresie reformacji. „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 113, 2020, 325–350.

[M.in.: Greifswald, Hiddensee, Stralsund, Trzebiatów–Białoboki]

198. Płonka Tomasz

Symbole w czasach zmiany czyli sztuka w początkach mezolitu. „Archeologia Żywa” 4, 2020, 32–37.

[Zbiory: Muzeum Narodowego w Szczecinie, Muzeum w Koszalinie. M.in.: Niezaby-szewo, Stolec, Szczecin-Podjuchy]

Płonka Tomasz

Zob. *Archaeologia...*

199. Płotkowiak Maciej

Stained-glass window set in the Church of Our Lady the Queen of the Crown of Poland in Szczecin = Zespół witraży w kościele pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej w Szczecinie. „Przestrzeń i Forma” 41, 2020, 279–298.

Pogodziński Paweł

Zob. *Archaeologia...*

200. Poland

Poland, Pomerania and their neighbours shaping of medieval European civilisation (10th–12th centuries), ed. S. Rosik. Wrocław, 2020, 378. [Też on-line: <http://europacentralis.eu/teksty/>]

(Scripta Historica Europea 1)

[M.in.: **Krawiec Adam**, *Pommern in der europäischen imaginären Geographie bis zum 13. Jahrhundert*, 13–37; **Paroń Aleksander**, *The Baltic Sea and Black Sea Intermarium. Some preliminary remarks on the early medieval communication networks*, 39–55; **Duczko Władysław**, *Scandinavian influences on Poland and Pomerania in the early Middle Ages*, 63–79 (m.in.: Bardy/Świelubie, Kamień Pom., Świnoujście-Przytór, Wolin); **Biermann Felix**, *Die Liutizen – Archäologie einer Stammeswelt im Wandel*, 141–201; **Ruchhöft Fred**, *Arkona auf Rügen. Überregionale Beziehungen im Kontext der Funde und Befunde*, 203–219; **Könighaus Waldemar**, *Pommern zwischen Papsttum, Polen und Reich bis zum Anfang des 13. Jahrhunderts*, 223–255 (Kamień Pom.); **Rusakiewicz Monika**, *Donations of wax as examples of commemorations of Otto of Bamberg in Pomerania (12th to 13th centuries)*, 257–265; **Pauk Marcin R.**, *Saxony Poland Pomerania. The process of Christian acculturation on the margins of Carolingian and post Carolingian Europe. Evidence of ecclesiastical tithes*, 267–283; **Smoliński Marek**, *Pommerellen, seine Herrscher und Polen im 12. Jahrhundert*, 285–312 (m.in.: Białogard, Kamień Pom., Kołobrzeg, Wolin); **Sobiesiak Joanna**, *The oldest connections of Poland with Western Pomerania in medieval and modern Czech historiography*, 315–326 (m.in.: Kamień Pom., Szczecin); **Seryakov Sergiy**, *The image of Polish and Pomeranian history up to the 12th century in contemporary Ukrainian historiography*, 327–341; **Morawiec Jakub**, *The role and status of Jomsborg in Scandinavian historiography*, 343–350; **Migdalski Paweł**, *When did the first Polish rulers take the Pomerania? The history of certain paradigms in the Polish historiography*, 351–366 (m.in. Cedynia, Kołobrzeg, Szczecin, Wolin); **Wiślicz Tomasz**, *Postcolonial readings of the medieval history of Pomerania*, 367–377]

201. Polska

Polska – Pomorze – sąsiedzi (X–XII w.). W kręgu studiów nad początkami średniowiecznej cywilizacji europejskiej, red. S. Rosik. Wrocław 2020, 218. [Też on-line: <http://europacentralis.eu/teksty/>]

(Scripta Historica Europea 4)

[M.in.: **Duczko Władysław**, *Skarby. O depozytach kruszcowych w państwie pierwszych Piastów*, 53–62 (m.in.: Wolin); **Ruchhöft Fred**, *Swantevit von Arkona. Ein Mythos wird geformt*, 121–136; **Bagi Daniel**, *Pomorze i Polska w Kronice węgierskiej*, 173–183 (m.in. Wolin);

Dobrosielska Alicja, *Prusowie między Polską i Pomorzem – w poszukiwaniu relacji sąsiedzkich (X–XII w.)*, 185–205; **Stabrowski Marcin**, *Aksjmosfera wojny w „Kronice polskiej” Galla Anonima*, 207–218]

202. Polska i...

Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków. Prace słupskich doktorantów historii. T. 4, Życie codzienne, red. W. Skóra, A. Teterycz-Puzio. Słupsk 2020, 361.

[M.in.: **Częścik Tomasz**, *Rola i znaczenie rzek przymorza w osadnictwie wczesnośredniowiecznym na ziemi słupskiej*, 9–19; **Romankiewicz-Częścik Małgorzata**, *Aspekty kultury żywienia w średniowieczu na Pomorzu w świetle wybranych kronik*, 21–34; **Jurkiewicz Henryk**, *Zakon dominikański w Kamieniu Pomorskim*, 89–96]

203. Pooth Peter

Das Heilgeisthospital zu Stralsund. „Baltische Studien” 105, 2020 (2019), 7–51.

Pospieszny Łukasz

Zob. *Monumentalising...*

Posselt Normen

Zob. *Burg...*

204. Potomska Renata

Korowód muzealnych pokoleń. Darłowo 2020, 45.

[Rosenow Karl Wilhelm (1893–1958), Łączyńska Amelia (1893–1993), Tarnowski Aleksander (1884–1961), Fiodorow Hieronim (1915–1978), Głazik Marek (1947–2016), Endler-Bielecka Ewa]

Pranke Piotr

Zob. *Baltyk...*

205. Przybyła Bogdan

Konstrukcje megalityczne w dorzeczu środkowej Regi. Badania nieinwazyjne w latach 2015–2017 = Megaliths located in the central River Rega basin. Non-invasive research in 2015–2017. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 37–79.

[Badania przeprowadzone przez Łobeską Fundację Archeologiczną. Obszar pomiędzy rzekami: Mołstowa, Rega, Łoźnica, Ukleja, Rekowa, Pniewa, Drawa. Zawiera katalog *Grobowce megalityczne – katalog stanowisk*: s. 48–51 (m.in.: Łabuń Mały, Starogard, Cmentarzysko Przemysław; stanowisko domniemane: Brzeźnica)]

206. Przybyła Bogdan

Znaki graniczne z okolic Ginawy, gm. Węgorzyno. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 339–347.

[Ginawa (okolice), Łobez (okolice), Węgorzyno (okolice)]

Purchla Jacek (red.)

Zob. *Kłoptliwe...*

Racibor I (książę szczeciński, ok. 1110–1155/1156)

Zob. Barkowski Robert F.

207. Rauchfuss Björn

Landschaft und Besiedlung Vorpommerns während der vorrömischen Eisenzeit. Eine Skizze. W: *Landschaft und Siedlungen. Archäologische Studien zur vorrömischen Eisenzeit- und älteren Kaiserzeit im Mittel- und Südost Europa*, red. P. Łuczkiwicz. Lublin 2020, 68–107.

208. Rembas Michał

Zachodniopomorskie tajemnice. Przewodnik. 39 wycieczek. Przyroda, technika. Wyd. 2. Szczecin 2020, 184.

Rembisz-Lubiejewska Anna

Zob. [Czwarta]... .

209. Rębkowski Marian

The beginnings of Christianity in Pomerania, W: The dawning of Christianity in Poland and across Central and Eastern Europe. History and the politics of memory, ed. I. Kąkolewski, C. Lübke, P. Urbańczyk. Berlin–Bern–Wien 2020, 312.

210. Rębkowski Marian

Jak powstało Pomorze? Studium tworzenia państwowości we wczesnym średniowieczu. Warszawa 2020, 227.

Rębkowski Marian

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches...* .

Robaszkiewicz Magdalena (red.)

Zob. *Kultura...* .

Rogalski Bartłomiej

Zob. *Archaeologia...*; *Migration...* Vol. 2.

Romankiewicz-Częścik Małgorzata

Zob. *Polska i...* .

Rosenow Karl W.

Zob. Potomska Renata.

211. Rosenthal Erwin

Entlang der Dievenow. Vom Stettiner Haff über die Stadt Wollin und das Ostseebad Dievenow nach Cammin. „Pommern” 2 (58), 2020, 4–14.

212. Rosenthal Erwin

Der Stettiner Vulcan schrieb Schiffbaugeschichte. „Pommern” 1 (58), 2020, 33–36.
[Dot.: **Wulle Armin**, *Der Stettiner Vulcan. Ein Kapitel deutscher Schiffbaugeschichte*, Hamburg 1989]

213. Rosik Stanisław

Triglav and the “God of the Germans” in Szczecin in the 1120s. From studies of the religion of the Slavs and its Christian interpretation in the Middle Ages (an example of Otto of Bamberg’s hagiography). „Quaestiones Medii Aevi Novae” 25, 2020, *From the World of the Old Slavs. Archaeology – History – Memory*, 47–[78].

Rosik Stanisław

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...*; *Slawische...* .

Rosik Stanisław (red.)

Zob. *Europa siega...*; *Europe reaches...*; *Poland...*; *Polska...*; *Slawische...* .

Roskoschinski Philipp

Zob. *Slawische...* .

Roskoschinski Philipp (red.)

Zob. *Slawische...* .

214. Ruchhöft Fred

Der „Venzer Wall“, Lkr. Vorpommern-Rügen. Ergebnisse einer Detektorprospektion. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 125–130.

Ruchhöft Fred

Zob. *Burg...*; *Poland...*; *Polska...* .

Rusakiewicz Monika

Zob. *Poland...* .

Ruxerówna Mieczysława

Zob. *Archaeologia...* .

Rybiewicz Jolanta

Zob. *Karty...* .

215. Rymar Edward

Bój o Pyrzyce (1945). Bitwa niemiecko-radziecka o Pyrzyce i okolice w styczniu–marcu 1945 r. Szczecin 2020, 243.

216. Rymar Edward

Rycerstwo centralnej części Nowej Marchii w średniowieczu (G-K). „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 27, 2020, 223–250.

[Rody: Geyl (Gile, Geile, Gail, Jele), Goldschmied (Aurifaber, Goltsmet, Goldsmid, Goldschnied, „Złotnik”), Grapow (Grape, Grope, Grabowe, Gropen), Grevendorf (Gräfendorf, Grefenberg, Grüneberg?), Heinrichsdorf (Hinrikestorp, Hinrigstorp, Heynrichstorp, Hynninkintorp, Hynrychsdorp), Hersleben (Hersleve, Herslow, Hertslow, Herzlaw, Hirczleven, Herzleben, Hirzkonen), Holzbeutel (Holtebotel, Holzbutel, Wolsbeutel, Fulbutel), Kemmerer, Kerkow (von Schitberg, de Kirgow), Kienitz (Kenitze, Kinicz, Kinitz), Klebow (Clebow, Klebau), Kaltenborn (czasem Koldenborn), Köthen (Kothen, Cothene, Kothe, Kotene, Cotene, Kathen, nawet Korten), Kratz (Cratz, Craz), Krem(p)tzow (Crempsov, Kremeszowe, Kreamsov), Krüger, der Kuhmeise (Komesze, Comeise, Comeze, Cumeyse)]

217. Rymar Edward

Sanitowicie i kilka innych rodów rycerskich ziemi strzeleckiej w średniowieczu. „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 27, 2020, 251–275.

[Nowa Marchia. M.in. Bierzwnik]

218. Rymar Edward

Słownik historyczny Nowej Marchii w średniowieczu. T. 3, *Ziemia lipiańska, myśliborska, gołnicka, gorzowska, pelczycka*. Chojna–Wodzisław Śląski–Myślibórz–Gorzów Wielkopolski 2020, 254.

(Seria wydawnictw Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” w Chojnie 12, 3)

Rymar Edward

Zob. *Kultura – tożsamość...*

Rypniewska Krystyna

Zob. *Archaeologia...*

219. Schacht Alexander

Der Tradition verpflichtet. [Mastaler Wilhelm (1920–2019)]. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 220–222.

Schäfer Heiko

Zob. Zorn Janin...

220. Schaffer Reinhard

Stralsunder Schiffbau im 18. Jahrhundert. Würdigung eines fast vergessenen Tempera-Bildes des Stralsunder Zeichners Christian Adam Dethloff. „Pommern” 1 (58), 2020, 20–28.

221. Schanz Elke

Die Scheibenanhänger von Zettemin, Mecklenburgische Seenplatte. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 38–48.

[M.in.: Lkr. Vorpommern-Greifswald]

222. Schleinert Dirk

Der Stralsunder Frieden von 1370. Die Hanse auf dem Gipfel der Macht? „Welt-Kultur-Erbe” 2020, 4–7.

Schmauder Michael

Zob. *Migration...* Vol. 2.

Schneeweiß Jens (red.)

Zob. Benecke Norbert...

Schöpfbeck Tilo

Zob. Kreibohm Stefan...

223. Schumacher Dietrich

Slawen und Wikinger in Vorpommern. Wo das sagenhafte Vineta, die Seefestung Jomsburg, die Tempelburgen Swante Wüstrow und Rethra sowie die Hafenstadt Stralow wirklich lagen! Grevesmühlen 2020, 168.

224. Schmidt Jens P.

„Aller guten Dinge sind Drei”. Ein weiteres bronzezeitliches Schwert aus dem Flachen See bei Lütgendorf, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 49–55.

[M.in. Anklam]

225. Schoknecht Ulrich

Neue Literatur [2019–2020]. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 227–232.

Schuster Jan

Zob. *Migration...* Vol. 1–2.

226. Selent Andreas

Ein mittelslawisches Körpergrab von der EUGAL-Gaspipeline bei Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 118–124. [M.in. Pasewalk, Templin, Wartin]

227. Selent Andreas

Ein seltenes Schuhgefäß der späten Bronzezeit aus dem Verlauf der EUGAL-Trasse bei Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 71–79.

Selzer Stefan (red.)

Zob. Bütow Sascha.

Seryakov Sergiy

Zob. *Poland...* .

Seyer Heinz

Zob. Leube Achim.

Siedlik Krzysztof

Zob. Okupny Daniel... .

Siemianowska Sylwia

Zob. Pankiewicz Aleksandra... .

228. Siemiński Tomasz

Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2019. „Nasze Pomorze” 21, 2020, 289–309. [Zawiera m.in. wykaz publikacji pracowników: s. 295–297]

Skrzatek Mateusz

Zob. *Człowiek...* .

229. Skrzypek Ignacy

Pożegnanie. Franciszek Jan Lachowicz (1933–2020). „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 195–200.

Skrzypek Ignacy

Zob. *Archaeologia...* .

230. Skóra Kalina

Omnia mors aequat? Soziale Stratigraphien in der Römischen Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit im Gebiet der Wielbark-Kultur. Łódź 2020, 385.

[M.in.: Bagicz, Bobrowniki, Choszczno, Dębczyno, Drawsko Pom., Grabowo, Gronowo, Grzybnica, Nowy Kraków, Nowy Łowicz, Pasewalk, Pieńkowo, Połczyn-Zdrój, Postomino, Prusinowo, Radzanek, Rusinowo, Rusowo, Rydzewo, Rzyszczewo, Świecie Kołobrzeskie, Świerczyna, Vorpommern-Greifswald (Landkreis), Warszkowo, Wierzbnio, Wygoda, Zegrze Pomorskie, Załęcinio]

Skóra Wojciech (red.)

Zob. *Polska i...*

231. Skrycki Radosław

Dwa czy trzy? W kwestii liczby wydań wielkiej mapy Pomorza Eilharda Lubinusa. „Zapiski Historyczne” 3 (85), 2020, 129–139.

Skrycki Radosław (red.)

Zob. Hainhofer Philipp...

232. *Slawische*

Das slawische Gräberfeld von Stolpe und die früh bis hochmittelalterlichen Bestattungssitten zwischen Ucker und Oder. Hrsg. F. Biermann, T. Kersting, P. Roskoschinski. Wrocław 2020, 434.

[Też on-line: <http://europacentralis.eu/teksty/>]

(Scripta Historica Europea 2)

[M.in.: **Rosik Stanisław**, *Przedmowa* (pol.), 13–15; **Biermann Felix**, *Soziale und Religiöse Umbrüche im Spiegel von Gräbern. Einleitung*, 17–22; **Biermann Felix, Kersting Thomas**, *Siedlung und Geschichtsraum*, 23–49; **Biermann Felix**, *Das Gräberfeld von Stolpe (FPL. 5, 20, 21) und die Feldforschungen von 2012 bis 2017*, 51–62; **Lück Erika, Tronice Jens**, *Geophysikalische Untersuchungen 2016 in Stolpe*, 63–71; **Biermann Felix**, *Vorgeschichtliche Siedlingsrelikte*, 73–80; **Biermann Felix**, *Struktur und Bestattungssitten des Slawischen Gräberfeldes*, 81–134; **Biermann Felix, Roskoschinski Philipp**, *Die Funde*, 135–177; **Leuckhard Markus**, *Speciale Untersuchungen und den Funden des Gräberfeldes. Numismatische Auswertung der Münzen*, 179–182; **Pfarr Eva M.**, *Untersuchung und Bewertung der Textilreste*, 182–187; **Storch Susanne**, *Die Skelette vom Gräberfeld Stolpe. Anthropologische Analyse der Skelette*, 187–212; **Jungklaus Bettina**, *Die Skelette vom Gräberfeld Stolpe. Krankhafte Veränderungen der Zähne und Kieferknochen*, 212–221; **Jungklaus Bettina**, *Spuren der Gewalt. Die traumatologischen Veränderungen an den Skeletten vom Gräberfeld Stolpe und ihre Interpretation*, 221–228; **Mazanec Janine, Grosskopf Brigit, Hummel Susanne**, *Die molekulargenetischen Untersuchungen der Bestattungen des Gräberfeldes Stolpe*, 288–245; **Biermann Felix**, *Zum Bestattungswesen der Ukranen in Spätslawischen Zeit*, 247–261; **Frey Kathrin, Jungklaus Bettina**, *Spätslawische Bestattungen mit Waffenbeigabe von Prenzlau-Sabinenlosterziegelei. Neue Einsichten zu einem altbekannten Fundplatz*, 263–299; **Biermann Felix**, *Dateierung, Kontext und Kulturhistorische Einordnung der Gräber von Stolpe*, 301–314; **Biermann Felix, Jungklaus Bettina, Storch Susanne**, *Befundkatalog*, 315–350; **Biermann Felix**, *Liste der relevanten Funden*, 350–360; **Leuckhard Markus**, *Münzen*, 360–361; **Biermann Felix**, *Varia*, 361–362; *Tafeln / Quellen und Literatur*, 363–422. Streszczenie pol.: *Słowiańskie cmentarzysko w Stolpe i zwyczaje funeralne między Wkrą a Odrą od wczesnego średniowiecza do pełnego średniowiecza*, 427–444]

233. Slivers

Slivers of Antiquity. The use of ancient coins in Central, Eastern and Northern Europe in the medieval and modern periods = Okruchy starożytności. Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i okresie nowożytnym, ed. M. Bogucki, A. Dymowski, G. Śnieżko. Warszawa 2020, 442.

[M.in.: Darlowo, Kamieniec, Rybice, Słupsk, Szczecin (okolice), Trzebiatów]

234. Słowińska Agnieszka

„Dzban roku” – wystawa czasowa. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 407–414.

[Wystawa: „Dzban...”, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 06.06.–08.09.2019]

Słowińska Agnieszka

Zob. *Mysliborska...*

Sławińska Joanna

Zob. *Okupny Daniel...*

Słowiński Sławomir

Zob. *Archaeologia...*

235. Smoliński Marek

Remarks on the treaty of 20 March 1289 between the Brandenburg Margraves of the Johannine line and Prince Vitslav II of Rügen, and the place of this agreement in the plans to seize Gdańsk Pomerania after the death of Mestwin II. „*Studia Maritima*” 33, 2020, 53–84.

[Streszczenie w j. pol.: *Uwagi w sprawie historiograficznego spojrzenia na układ z 20 marca 1289 r. między margrabiami brandenburskimi z linii joannickiej i princepszem rugijskim Wsławem II oraz miejsca tej umowy w planach zajęcia Pomorza Gdańskiego po śmierci Mściwoja II*, 84]

Smoliński Marek

Zob. *Poland...*

Sobiesiak Joanna

Zob. *Poland...*

Sobisz Zbigniew

Zob. *Archaeologia...*

236. Sobkowiak-Tabaka Iwona

Życie na krawędzi... u schyłku paleolitu. „*Archeologia Żywa*” 4, 2020, 26–31.

[Dot. osadów zwierających tefrę z wulkanu Laacher See (Niemcy). Warnowo, Niechorze]

Sobkowiak-Tabaka Iwona

Zob. *Kurzawska Aldona...*

237. Sroka Jan

Kartki z historii Ziemi Sławińskiej. Sławno 2020, 90.

[M.in.: *Muzea*, 25–27; *Regulacja Wieprzy*, 28–30; *Wiejskie kościoły gotyckie w powiecie sławińskim*, 78–87]

Sroka Jan (red.)

Zob. *Legends...* .

Stabrowski Marcin

Zob. *Polska...* .

Stafiński Aleksander

Zob. *Archaeologia...* .

238. Stanecka Ewa

Sprawozdanie z działalności Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie za rok 2019. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 151–166.

Stanecka Ewa

Zob. *Kultura – tożsamość...* .

239. Stempińska Aleksandra, Kozłowska Dagmara, Szymczyk Magdalena

Mysłibórz i okolice na dawnych kartach pocztowych. Wydanie jubileuszowe z okazji 750-lecia uzyskania praw miejskich przez Mysłibórz. Mysłibórz 2020, 61.

240. Stockmann Hilde

Lexikon Insel Usedom. Zusammenstellung bekannter und verschwundener Orte und Personen, Jahreszahlen der Ersterwähnungen Familiennamen in der Schwedischen Landesaufnahme 1692–1709. 2. Auflage. [Berlin] 2020, 67.

Storch Susanne

Zob. *Slawische...* .

Strotsen Maksym

Zob. *Archaeologia...* .

241. Szczepanik Paweł

Comparative analysis of early medieval anthropomorphic wooden figurines from Poland. Representations of gods, the deceased or ritual objects? „Archeologicke Rozhledy” 2 (72), 2020, 143–167. [M.in. Szczecin, Wolin]

242. Szczepanik Paweł

Rzeczywistość mityczna Słowian Północno-Zachodnich i jej materialne wyobrażenia. Studium z zakresu etnoarcheologii religii. Toruń 2020, 409.

243. Szczepanik Paweł

Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2017–2018 przy ulicy Podzamcze w Bytowie. „Nasze Pomorze” 21, 2020, 129–148.

Szczepanik Paweł

Zob. *Człowiek...; [Czwarta]...; Kajkowski Kamil (rec.)*.

Szeremeta Mateusz

Zob. *Wojciechowska Iwona...* .

244. *Szkice*

Szkice do dziejów Tuczna. Praca zbiorowa, red. P. Bartosik. Wałcz 2020, 104.

[M.in.: **Kraszczuk Robert**, *Grodzisko wczesnośredniowieczne w Tucznie*, 8–14; **Jędrowski Łukasz**, *Wzmianki o Tucznie w dokumentach zawartych w Kodeksie Dyplomatycznym Wielkopolski do XIV w.*, 15–18; **Misiak Aleksandra**, *Historia zamku w Tucznie i otaczającego go parku*, 19–35]

Szkutnik Marta

Zob. Galka Bogusław W. (rec.).

Szubski Michał

Zob. *Monumentalising...*

Szymczyk Magdalena

Zob. Stempińska Aleksandra...

Szymczyk Magdalena (red.)

Zob. *Mysłiborska...*

Śnieżko Grzegorz (red.)

Zob. *Slivers...*

245. *Świat*

Świat Słowian na pograniczu chrześcijaństwa i pogaństwa, red. P. Banasiak, M. Freygant. Łódź–Toruń 2020, 174.

246. *Świętowanie*

Świętowanie. Zabytki obrzędowości rodzinnej i dorocznej ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie = Feiern Brauchtumsgegenstände von Familien- und Kalenderfesten aus den Sammlungen des Muzeum Narodowe w Szczecinie, red. I. Karwowska, D. Kacprzak. Szczecin 2020, 173.

(Pomorskie Zbiory Etnograficzne Muzeum Narodowego w Szczecinie 5)

Tałasiewicz Marek

Zob. *Kultura – tożsamość...*

Tatoń Katarzyna

Zob. *Mysłiborska...*

247. *Tę*

Tę Deum laudamus. Materialne świadectwa duchowości dawnych mieszkańców ziemi bytowskiej, red. M. Kwaśkiewicz. Bytów 2020, 350.

[Wystawa: *Tę Deum...*, Muzeum Zachodniokaszubskie w Bytowie 10.08.–15.11.2018]

Terberger Thomas

Zob. *Töllensetal...*

Teterycz-Puzio Agnieszka (red.)

Zob. *Polska i...*

248. Tetzner Franz O.,

Słowińcy w oczach... Franza Tetznera, oprac. R. Kupisiński, V. Tkacz-Laskowska. Słupsk 2020, [144].

Theune Claudia (red.)

Zob. Benecke Norbert... .

249. Tietz Bartosz

Radogoszcz – świątynia wzniesiona na rogach dzikich zwierząt. „Archeologia Żywa” 2, 2020, 4–11.

Tkacz-Laskowska Violetta (oprac.)

Zob. Tetzner Franz O.

250. Tollensetal

Tollensetal 1300 v. Chr. Das älteste Schlachtfeld Europas, Hrsg. J. Krüger et al. Darmstadt 2020, 112.

[**Terberger Thomas**, *Vorwort. Tollensetal-Helden*, 7–8; **Terberger Thomas**, *Einführung. Die Anfänge des Krieges*, 9–17; **Terberger Thomas**, *Das Tollensetal. Die aufregendste Fundstelle Deutschlands*, 18–23; **Lorenz Sebastian**, *Sumpf und Wasser. Falsche Idylle?*, 24–28; **Krüger Joachim**, *Schädel, Sichel, Sensationen. Auf lauchgang in der Tollense*, 29–33; **Lidke Gundula**, *Überall Knochen! Ausgrabungen auf dem Schlachtfeld*, 34–38; **Krüger Joachim**, *Nicht nur Zinn und Gold. Die unsichtbaren Opfer von Weltzin* 32, 39–43; **Uhlig Tobias**, *Im Kampf verloren? Spektakuläre Funde von Weltzin* 28, 44–49; **Krüger Joachim**, *Unterwegs in der Bronzezeit. Eine befestigte Straße im Tollensetal*, 50–55; **Krüger Joachim**, *Ungeahnter Reichtum. Ein Tal voller Bronze*, 56–62; **Terberger Thomas**, *Der gefiederte Tod. Waffen im Einsatz*, 63–67; **Brinker Ute**, *Knochen in Bewegung. Die Toten aus dem Tollensetal*, 68–72; **Brinker Ute**, *Auf jeden Fall tödlich. (Un)sichtbare Spuren der Gewalt*, 73–82; **Terberger Thomas**, *Im Dschungel der Methoden. Woher kamen die Kämpfer?*, 83–88; **Krüger Joachim**, *Krieg? Ein Rekonstruktionsversuch*, 89–95; **Terberger Thomas**, *Bronze, Glas und Seide. Armer Norden – reicher Süden?*, 96–101; **Terberger Thomas**, *Das 13. Jahrhundert v. Chr. Aufbruch oder Untergang?*, 102–108]

Tomkowiak Julita

Zob. Okupny Daniel... .

251. Toplak Matthias S., Palmowski Valerie

Körpermodifikationen als Embodiment sozialer Identität und als sozio-kulturelle Ressource = Das Fallbeispiel der artifiziellen Schädeldeformationen in der skandinavischen Wikingerzeit. „Germania” 97, 2020 (2019), 93–129
[M.in. Wolin]

Torbus Tomasz

Zob. Kłopotliwie... .

Tronice Jens

Zob. Slawische... .

252. Trzebiatów

Trzebiatów – spotkania pomorskie 2018–2019, red. J. Kochanowska. Trzebiatów–Gdynia 2020, 214.

[Seminaria naukowe, Trzebiatów, 19–20.10.2018, 18–19.10.2019. M.in.: **Dworaczyk Marek**, *Próba nowego spojrzenia na dzieje średniowiecznego Trzebiatowa*, 13–21; **Kargul Roman A.**, *Lokacja miasta Trzebiatowa w 1277 i 1285 roku*, 23–32; **Janowski Andrzej**, *Śladami Otto Kunkela i Hansa Jürgena Eggersa. (Na)nowo odkryte grodziska powiatu gryfickiego*, 33–44. **Zyzik Małgorzata**, *Średniowieczne mury obronne Trzebiatowie przygotowanie do prac rewaloryzacyjnych*, 45–52; **Kuźma Włodzimierz**, *Cesarski dworzec w Gryficach*, 71–76; **Borkowska Urszula**, *Wspomnienia z nadzoru konserwatorskiego przy remoncie pałacu w Trzebiatowie (1977–1989)*, 101–124; **Kuźma Włodzimierz**, *Dragoni wirtembergscy z Trzebiatowa (Die Treptower Wirtembergische Dragonen)*, 203–208 (Lubieszewo)]

Tschochner Bernd

Zob. Kreibohm Stefan... .

253. Tureczek Marceli

Dzwony pożyczone. Studia historyczne nad problematyką strat kultury. Poznań 2020, 249. (Ziemie Zachodnie. Studia i Materiały 28)

Tymbarski Krzysztof

Zob. Witek Maria... .

Uhlig Tobias

Zob. Tollensetal... .

254. Ulrich Jens

Eisenfunde der Wikingerzeit aus der Brückentrasse von Menzlin, Lkr. Vorpommern-Rügen. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 108–117.

255. Ulrich Jens

Zwei römische Schleuderbleie aus Bohendorf, Lkr. Vorpommern-Rügen. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 106–107.

Undro Marcin

Zob. Nowicki Robert... .

Urbańczyk Przemysław (red.)

Zob. Rębkowski Marian, *Beginnings*... .

Warcisław I (książę pomorski, 1091–1135)

Zob. *Europa sięga...*; *Europe reaches*... .

Warcisław IV (książę pomorski, 1291–1326)

Zob. *Baltyk*... .

Wartenberg Heiko

Zob. Jager Michael... .

256. Wasilkiewicz Kamil

Konflikt księcia pomorskiego Bogusława IV z zakonem templariuszy (1283 – ok. 1291). „Zapiski Historyczne” 2 (85), 2020, 113–131.

257. Weilandt Gerhard

Destroy Them! Reuse Them? Church Furnishings in the Era of Reformation in the Southern Baltic Sea Area. On Overview. W: *Indifferent Things? Material and Ceremonial Church Practices in the 16th and 17th Centuries in the Baltic Sea Region, Veranstaltung (2017 : Tallinn): Indifferent things?*, Hrsg. K. Kodres. Petersberg 2020, 24–37.

Weinkauff Marcin

Zob. *Człowiek*...

Werlich Ralf G.

Zob. *Mit letzter*...

258. Wesołowska Sylwia

Bibliografia Szczecina za rok 2019. Wybór. W: *Kronika Szczecina 2019. Miasto zintegrowane*, red. T. Czapiewski. Szczecin 2020, 361–383.
[Zawiera indeks osobowy: s. 379–383]

259. Wesołowska Sylwia

Bibliografia zawartości „Przeglądu Zachodniopomorskiego” R. 1 (30) – 33 (62) 1986–2018. Szczecin 2020, 171.

Wierzbicki Jacek

Zob. *Archaeologia*...

Wiktorzak Tomasz

Zob. *[Czwarta]*...

Wilke Gerard

Zob. *Archaeologia*...

Wisław II (książę rugijski, 1240–1302)

Zob. Smoliński Marek.

Wiślicz Tomasz

Zob. *Europa siega*...; *Europe reaches*...; *Poland*...

260. Witek Maria, Tymbarski Krzysztof

Cyfryzacja jako współczesne narzędzie służące zwiększeniu dostępu do dziedzictwa kulturowego na przykładzie laserowego skaningu kościoła w Iwicznej oraz fotogeometrii kaplicy templariuszy w Chwarszczanach. „Wędrowiec Zachodniopomorski” 26, 2020, 2–5.
[Projekt Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie]

Witek Maria (red.)

Zob. *Korowód*...

261. Witek Waldemar

Weryfikacja rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego. Stan zachowania, wnioski, rekomendacje. „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 9, 2020 (2019), 167–181.

262. Witt Detlef

Die Dorfkirche in Ranzin im Landkreis Vorpommern-Greifswald. „Pommern” 3 (58), 2020, 37–49.
[Horn (ród)]

263. Włodarczyk Edward

The economic policy of the Prussian state in the interwar period and the operations of the Port Community and the Port Company in Szczecin. „Zapiski Historyczne” 4 (85), 2020, 111–129.

264. Wojciechowska Iwona, Szeremeta Mateusz

Do szewskiej pasji doprowadzeni. Stargardzki kwartał XXVIII w świetle badań archeologicznych. Stargard 2020, 32.
(Badania archeologiczne Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie)

Wojtecki Jakub

Zob. [Czwarta]... .

265. Wojtkun Grzegorz

Wielka szczecińska przestrzeń. Geneza i tło. Szczecin 2020, 189.

Wulle Armin

Zob. Rosenthal Erwin, Stettiner... .

266. Wybrane

Wybrane zabytki techniki, rzemiosła artystycznego oraz zabytkowe pojazdy powiatu koszalińskiego, oprac. K. Bastowska, red. A. Kulesza. Koszalin 2020, 115.

267. Wybranowski Dariusz

Uzbrojenie antyczne, średniowieczne i renesansowe jako motyw zdobniczy w architekturze Szczecina (XVI–XX wiek). W: *Kronika Szczecina 2019. Miasto zintegrowane*, red. T. Czapiewski. Szczecin 2020, 221–244.

Zacharewicz Mateusz

Zob. *Archaeologia*... .

268. Zalewski Krystian

Średniowieczny kościół w Karlinie. Historia przekształceń budowlanych w świetle badań architektonicznych. „Ochrona Zabytków” 2, 2020, 9–36.

269. Zamelska-Monczak Kinga

Średniowieczna i nowożytna ceramika naczyniowa z badań ratowniczych przeprowadzonych w Ujściu w 2008 roku = Pottery vessels from medieval and early modern period found during rescue excavation at Ujście in 2008. „Materiały Zachodniopomorskie” 16, 2020, 135–190.
[M.in.: Odra]

Zapolska Anna

Zob. *Migration...* Vol. 2.

Zapolska Anna (red.)

Zob. *Migration...* Vol. 1–2.

Zdero Renata

Zob. *Głodek Marzena...*; *Karty...*

Zieliński Piotr

Zob. *Dziemba Robert...*

270. Zorn Janin, Schäfer Heiko

Mittelneolithische, slawenzeitliche und spätmittelalterliche Siedlungsnachweise vom Grundstück Kirchstraße 18/19 in Gützkow, Lkr. Vorpommern-Rügen. „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 27, 2020, 5–22.

Zyzik Małgorzata

Zob. *Trzebiatów...*

271. Żukowski Marek

Dzieje Darłowa. T. 1. Darłowo 2020, 531.

Żukowski Marek

Zob. *Archaeologia...*

Żygadło Leszek

Zob. *Kamyszek Lidia...*

**Doniesienia prasowe (DP)
Wybór**

272. (amb)

Historia bobolickiego herbu. „Miasto” 20, 2020, 9.

273. Bańka Ryszard

Horror w krypcie. Mroczne tajemnice wsi Białowąs. „Kurier Szczeciński” 27, dod. „Magazyn Kuriera”, 2020, 5.
[Glasenapp (rodzina). Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie]

274. Borysowska Agnieszka, ADL (rozm.)

Szczecin pana Friedeborna. Rozmowa z Agnieszką Borysowską – sekeretarzem naukowym Książnicy Pomorskiej. „Kurier Szczeciński” 197, 2020, 2.
[Dot.: **Friedeborn Paul**, oprac. i tłum. **Borysowska Agnieszka**, *Opis miasta Szczecina*. Wyd. 2. Warszawa 2018]

275. Fir Sandra

Historia herbów Bobolic. „Gazeta Ziemska” 4/5, 2020, 33.

276. Gapińska Monika

Sensacja archeologiczna. Takich znalezisk jest tylko kilka w Europie. „Kurier Szczeciński” 155, 2020, 1, 3.

[Miecz XII–XIII w. Znalezisko przy pogłębieniu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra Zachodnia, wyspa Dębina). Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

277. Gładysiak Łukasz

Krzyże de Waldena i archeologia militarna. „Gazeta Kołobrzaska” 31, 2020, 6.

[Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

278. Gładysiak Łukasz

Wystawa – archeologia pól bitewnych. „Głos Koszaliński” 119, dod. „Głos Kołobrzegu”, 2020, 11.

[Wystawa stała: *Po bitwie. Archeologia militarna*, od 29.07.2020, Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

279. Gwiazdowska Małgorzata, Dowłasz Grzegorz (rozm.)

Wodociągi – świetna przeszłość. Z dr Małgorzatą Gwiazdowską, historykiem sztuki, ekspertem w dziedzinie konserwacji i rewitalizacji zabytków. „Kurier Szczeciński” 41, dod. „Magazyn Kuriera”, 2020, 3.

280. Jaszczyński Marek

Historia „Latającej fortecy” zestrzelonej nad Pomorzem dla naszego muzeum. „Głos Szczeciński” 158, 2020, 4.

[Wrak bombowca B-17 z j. Stolsko. Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

281. Jaszczyński Marek

Jakie mogły być losy skarbcza kamieńskiej katedry?. „Głos Szczeciński” 221, 2020, 2.

[Dot.: **Łuczak Marek**, *Zaginiony skarbiec kamieński. Katalog strat wojennych z katedry w Kamieniu Pomorskim*, Warszawa 2020]

282. Jaszczyński Marek

Na dawnym cmentarzu odkryli kawałek historii Warszawa. Ocalili osiem nagrobków. „Głos Szczeciński” 157, 2020, 4.

[Prace ewidencyjne cmentarzy Szczecina i okolic pod kierownictwem komisarza policji dr. Marka Łuczaka]

283. Jaszczyński Marek

Odkrycie w czasie badań archeologicznych w Kamieniu Pomorskim. „Głos Szczeciński” 66, 2020, 4.

[Katedra NMP i św. Jana Chrzciciela. Znaleziska m.in.: kamienne fundamenty katedry (XII w.), średniowieczne monety. Badania archeologiczne prowadzone przez: Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, Stowarzyszenie Eksploracyjne Na Rzecz Ratowania Zabytków im. Św. Kordulij]

284. Jaszczyński Marek

Odkryto grobowiec Carla Gotthilfa Tilebeina i płytę z sarkofagu. „Głos Szczeciński” 216, 2020, 216, 4.

[Prace ewidencyjne cmentarzy Szczecina i okolic pod kierownictwem komisarza policji dr. Marka Łuczaka. Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie. Szczecin–Żelechowa]

285. Jaszczyński Marek

Sensacyjne odkrycie w Dąbiu. Znalaziono płytę z XVII wieku. „Głos Szczeciński” 303, 2020, 303, 4.

[Płyta szczecińskiego ludwisarza Johanna Jacoba Mangoldta i jego żony Dorothei z 1699 r. Prace ewidencyjne cmentarzy Szczecina i okolic pod kierownictwem komisarza policji dr. Marka Łuczaka]

286. Jaszczyński Marek

Wylłowili zestaw przeciwlotniczy z Odry. Teraz będzie ozdobą muzeum. „Głos Szczeciński” 207, dod. „Głos Szczecina”, 2020, 4.

[Znalezisko przy pogłębianiu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra). Zbiór Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

287. JB

Unikatowy miecz sprzed setek lat. „Panorama 7” 16, 2020, 9.

[Miecz XII–XIII w. Znalezisko przy pogłębianiu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra Zachodnia, wyspa Dębina). Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

288. JB

Zamek z burzliwą historią. „Panorama 7” 20, 2020, 8.

[Stare Drawsko]

289. Klimczak Małgorzata

Z wody wydobyto średniowieczny wyjątkowy miecz. Nadzwyczajne efekty pogłębiania toru wodnego. „Głos Szczeciński” 187, 2020, 1.

[Miecz XII–XIII w. Znalezisko przy pogłębianiu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra Zachodnia, wyspa Dębina). Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

290. Kraśnicki, Andrzej (jr)

Wilhelmina Quistorp zd. Theune. Nagrobek żony filantropa. „Gazeta Wyborcza” 147, dod. „Tygodnik Szczecin”, 2020, 8.

[Inwentaryzacja i porządkowanie poniemieckich cmentarzy. Stowarzyszenie Denkmal Pomorze]

291. Kraśnicki, Andrzej (jr)

Sedina. Sześć tajemnic i ciekawostek. Tak kiedyś wyglądał plac Tobrucki. „Gazeta Wyborcza” 96, dod. „Tygodnik Szczecin” 2020, 6–7.

[Szczecin]

292. Kubowska Elżbieta

Czekają na wydobyć. „Kurier Szczeciński” 203, dod. „Magazyn Kuriera”, 2020, 16.

[Znaleziska wraków samolotów z II wojny światowej w j. Dąbie. Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

293. Lemańczyk Berenika (red.)

777. rocznica nadania praw miejskich Szczecinowi. „Kurier Szczeciński” 75, dod. „777. rocznica nadania praw miejskich Szczecinowi”, 2020, IV.

294. Leszmann Piotr, Gładysiak Łukasz (rozm.)

Historia jest zawsze na wyciągnięcie ręki. „Głos Koszaliński” 79, dod. „Głos Kołobrzegu”, 2020, 8.

[Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

295. Liskowacki Artur D.

Inne spojrzenie na Pomorze. Paweł Migdałski z Nagrodą im. G. Labudy. „Kurier Szczeciński” 50, 2020, 8.

[Dr. **Migdałski Paweł** – laureat III edycji konkursu o nagrodę im. Gerarda Labudy 2020. Dot.: **Migdałski Paweł**, *Słowiańszczyzna północno-zachodnia w historiografii polskiej, niemieckiej i duńskiej*, Wodzisław Śląski 2019]

296. (m)

Nowy konserwator zabytków w województwie [zachodniopomorskim]. „Gazeta Chojęńska” 7 2020, 4.

[Wolender Tomasz – Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków]

297. Marciniak Iwona

Poszukiwacze odkryli w Budzistowie [...]. „Głos Szczeciński” 237, dod. „Głos Szczecina”, 2020, 6.

[Kołobrzeg–Budzistowo. Eksploatacja Grupy Eksploatacyjno-Poszukiwawczej Parsęta. Zbiory Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu]

298. Osajda Marek

Długa historia Puszczy Bukowej – jej pierwszy „obraz” wykreślił Lubinus. „Kurier Szczeciński” 132 2020, 8.

299. Połowniak Jerzy

Szkielet kołobrzeżanki z początku naszej ery. „Gazeta Wyborcza” 195, dod. „Tygodnik Szczecin”, 2020, 6.

[Bagicz. Znaleźzisko z 2017 r. Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

300. (r.c.)

Jeden z największych kościołów gotyckich. „Kurier Szczeciński” 207, 2020, 2.

[Chojna – kościół Najświętszej Maryi Panny i św. Jana Chrzciciela]

301. Rogowska Julianna

Z pasji do historii. Izba Pamięci w Międzyzdrojach. „Kurier Szczeciński” 200, 2020, 8.

302. Roszkowski Jakub

Zrzućnowane pałace regionu na zdjęciach. „Głos Koszaliński” 102, 2020, 4.

[Dot.: **Lewiński Roman**, *Niewygodna historia, czyli pałace, które znikają w oczach*. Album 1, *Zachodniopomorskie*, Białogard 2020]

303. Ryss Robert

Nasz historyk doceniony. „Gazeta Chojęńska” 9, 2020, 4.

[Dr. **Migdałski Paweł** – laureat III edycji konkursu o nagrodę im. Gerarda Labudy 2020. Dot.: **Migdałski Paweł**, *Słowiańszczyzna północno-zachodnia w historiografii polskiej, niemieckiej i duńskiej*, Wodzisław Śląski 2019]

304. Ryss Robert

Oryginalne pomoce do poznawania regionu. „Gazeta Chojęńska” 10, 2020, 7.

[Seria przewodników, map i turystycznych gier terenowych wydawnictwa „Nasz Region” z Dębna. Kołobrzeg, Mieszkowice, Moryń]

305. Ryss Robert

Wiemy więcej, ale zagadek nie brak. „Gazeta Chojeńska” 7, 2020, 5.
[Nowe Objezierze]

306. Turlejski Bartosz

Muzealnicy na tropie zagadki sprzed kilkuset lat! Szwedzki szaniec w bukowym lesie?. „Kurier Szczeciński” 26, dod. „Magazyn Kuriera”, 4.
[Świnoujście-Przytór]

307. Turlejski Bartosz

Zagadki Mierzei Przytorską. Fortyfikacje i tajemnicze wzgórza. „Kurier Szczeciński” 41, dod. „Magazyn Kuriera” 9, 2020, 4.
(Seria Kurier na tropie tajemnic regionu)
[Świnoujście-Przytór]

308. Twardochleb Bogdan

Dawni szczecinianie o swoim mieście. Nowe wydanie szczecińskiego rocznika. „Kurier Szczeciński” 13, 2020, 10.
[Dot.: „Stettiner Bürgerbrief” 2019]

309. Wasilewski Szymon

Wyjątkowe eksponaty w muzeum. „Głos Szczeciński” 195, dod. „Głos Szczecina”, 2020, 3.
[Muzeum Regionalne w Wolinie]

310. Zadworny Adam

Osada obok kregów – Żelichowo[!]. „Gazeta Wyborcza” 201, dod. „Tygodnik Szczecin”, 2020, 4.

**Portale internetowe (PI)
wybór**

24kurier.pl. Serwis Kuriera Szczecińskiego [on-line]. Dostęp [30.11.2021]: <https://24kurier.pl>

311. 26.01.2020 autor: (m)

Eksperymentalna wystawa w koszalińskim muzeum.
[Wystawa: *Dotknij archeologii*, Muzeum w Koszalinie, 12.12.2019–16.02.2020]

312. 08.08.2020 autor: (pw)

Archeologia militarna w Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu.

313. 10.08.2020 autor: (mon)

Sensacja archeologiczna! Średniowieczny miecz znaleziono w Odrze.
[Miecz XII–XIII w. Znaleźisko przy pogłębieniu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra Zachodnia, wyspa Dębina). Zbiór Muzeum Narodowego w Szczecinie]

GS24.pl. Serwis Głosu Szczecińskiego [on-line]. Dostęp [30.11.2021]: <https://gs24.pl>

314. 19.03.2020 autor: Jaszczyński Marek

Archeologiczne odkrycie w Kamieniu Pomorskim.

- 315. 09.09.2020** autor: Jaszczyński Marek
Ślady bytności człowieka sprzed kilku tysięcy lat. Odkryte w trakcie inwestycji pod Szczecinem.
[Remont drogi powiatowej nr 3907Z Szczecin – Stobno]
- 316. 11.09.2020** autor: Chanczewska Emila
Stargardzcy muzealnicy prowadzą prace archeologiczne na tyłach swojej siedziby. To teren dawnego cmentarza. Chowano tam parafian kolegiaty.
- 317. 20.09.2020** autor: Jaszczyński Marek
Jakie były prawdopodobne losy skarbcza kamińskiej katedry? Dowiemy się o tym z najnowszej książki Marka Łuczaka.
[Dot.: **Łuczak Marek**, *Zaginiony skarbiec kamiński. Katalog strat wojennych z katedry w Kamieniu Pomorskim*, Warszawa 2020]
- 318. 24.09.2020** autor: Maraszek Joanna
Tu został znaleziony największy skarb miasta, a może być ich więcej.
[Świnoujście-Warszów. Muzeum Rybołówstwa Morskiego]
- 319. 13.10.2020** autor: Jaszczyński Marek
Poszukują szczątków amerykańskiego bombowca. Maszyna spadła do jeziora Dąbie.
[Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Dziedzictwo Morza]
- 320. 16.10.2020** autor: Krężelewska Joanna
Sensacja archeologiczna w Sławoborzu. Odnaleziono „zaginione” miasto!
[Rozmowa m.in. z Andrzejem Kuczkowskim z Muzeum w Koszalinie]
- 321. 02.12.2020** autor: Chanczewska Emila
W Stargardzie powstał muzealny magazyn archeologiczny.
- 322. 28.12.2020** autor: Chanczewska Emila
Park Batorego w Stargardzie. Podczas budowy ścieżki rowerowej ziemia odkryła fragmenty nagrobków i kości. Nie zostały od razu zabezpieczone.
- 323. E-zbiory Muzeum Narodowego w Szczecinie** [on-line]. Dostęp [30.11.2021]:
<https://e-zbiory.muzeum.szczecin.pl>
[Prezentacja obiektów ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie – projekt www.muzeach.mnsw.edu.pl. M.in.: zbiory Działu Archeologii MNS w kategoriach: *Epoka brązu i wczesna epoka żelaza na Pomorzu*, *Epoka kamienia na Pomorzu*, *Wczesne średniowiecze na Pomorzu*; zbiory Działu Numizmatyki MNS w kategorii: *Monety pomorskie*]
- Nauka w Polsce. Serwis PAP poświęcony polskiej nauce** [on-line]. Dostęp [30.11.2021]:
<http://naukawpolsce.pap.pl>
- 324. 05.06.2020** autor: Bielecka Elżbieta
Szczecin. Pod Wzgórzem Zamkowym odkryto podziemne tunele.
[Rozmowa PAP z dr. hab. inż. Tomaszem Godlewskim z Instytutu Techniki Budowlanej w Warszawie]

- 325. 13.08.2020** autor: Bielecka Elżbieta
Szczecin. Średniowieczny miecz odnaleziony na dnie Odry.
[Miecz XII–XIII w. Znaleźisko przy pogłębieniu toru wodnego Szczecin–Świnoujście (Odra Zachodnia, wyspa Dębina). Rozmowa PAP z dr hab. Anną Bogumiłą Kowalską z Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie]
- 326. 24.08.2020** autor: Bielecka Elżbieta
Zachodniopomorskie. Osada budowniczych rondela odkryta w Nowym Objezierzu.
[Rozmowa PAP z dr Agnieszką Matuszewską, Katedra Archeologii Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego]
- 327. 25.08.2020** autor: Zdziebłowski Szymon
Zachodniopomorskie. Tłok pieczętny pruskiego generała wydobyto z jeziora w Lubanowie.
[Tłok pieczętny Friedricha Wilhelma von Steinwehra. Rozmowa PAP z prof. Bartoszem Kontnym z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Zbiory Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w Myśliborzu]
- 328. 29.12.2020** autor: Bielecka Elżbieta
Szczecin. Odnaleziono płytę nagrobną znanego ludwisarza z XVII w.
[Rozmowa PAP z kom. dr Markiem Łuczakiem, koordynatorem wojewódzkim ds. zabytków Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie i Michałem Dębowskim, konserwatorem zabytków miasta Szczecina]

Pomeranica.pl – Encyklopedia Pomorza Zachodniego [on-line]. Dostęp [30.11.2021]:
<http://www.pomeranica.pl/>

Kowalska Anna B.

329. *Wczesnośredniowieczne emporia rzemieślniczo-handlowe na południowo-zachodnim wybrzeżu Bałtyku.*

Jaszczyk Łukasz

330. *Stowarzyszenie „Denkmal Pomorze”.*

Rogalski Bartłomiej

331. *Cmentarzysko kultury jastorskiej w Długiem, stan. 3, pow. stargardzki.*

332. *Cmentarzysko kultury jastorskiej w Marianowie, stan. 1, pow. stargardzki.*

333. *Cmentarzysko kultury wielbarskiej w Drawsku Pomorskim, stan. 4, pow. drawski.*

334. *Grób szkieletowy „księżniczki” z okresu wpływów rzymskich w Bagiczu.*

Szczecinskie24.pl. *Informacje z Pomorza Zachodniego* [on-line]. Dostęp [30.11.2021]:
<https://szczecinskie24.pl>

335. 12.10.2020 autor: Swistak Grzegorz

Zachodniopomorskie wydarzenie muzealne roku [2019].

[M.in.: Nagroda w kategorii Działalność edukacyjno-popularyzatorska dla Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w Myśliborzu za projekt *Myśliborska grzechotka-pisanka – zabawka, przedmiot, instrument*]

336. 31.12.2020 autor: BW

Archeologiczna Sensacja 2020? Rondel z Nowego Objezierza może to wygrać.

[Nominacja do nagrody Archeologicznej Sensacji 2020 w kategorii *Najważniejsze kontynuowane badania*]

Lista czasopism

- „Acta Geographica Lodziensia” (Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź).
- „Archeologie Rozhledy” (Czech Academy of Sciences. Institute of Archaeology, Praga).
- „Amtliches Bekanntmachungsblatt des Amtes Löcknitz-Penkun” mit den Gemeinden Bergholz, Blankensee, Boock, Glasow, Grambow, Krackow, Löcknitz, Nadrensee, Stadt Penkun, Plöwen, Ramin, Rossow, Rothenklempenow.
- „Anthropologischer Anzeiger”. Journal of Biological and Clinical Anthropology.
- „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” (Archäologische Gesellschaft für Mecklenburg-Vorpommern, Waren).
- „Archäologisches Korrespondenzblatt”. Urgeschichte, Römerzeit, Frühmittelalter (Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Mainz).
- „Archeologia Polski” (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa).
- „Archeologia Żywa” (Fundacja Przyjaciół Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa).
- „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”. Organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.
- „Baltische Studien”. Pommersche Jahrbücher für Landesgeschichte (Gesellschaft für pommersche Geschichte, Altertumskunde und Kunst e.V., Greifswald).
- „Blätter für deutsche Landesgeschichte”. Korrespondenzblatt des Gesamtvereins der Deutschen Geschichts- und Altertumsvereine.
- „European Journal of Archaeology” (European Association of Archaeologists).
- „Fasciculi Archaeologiae Historicae” (Polska Akademia Nauk. Oddział, Łódź. Polska Akademia Nauk. Instytut Archeologii i Etnologii, Warszawa).
- „Germania”. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts.
- „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” (Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, Warszawa).
- „Materiały Zachodniopomorskie”. Rocznik Muzeum Narodowego w Szczecinie.
- „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” (Archiwum Państwowe, Gorzów Wielkopolski).
- „Nasze Pomorze”. Rocznik Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie.
- „Nautologia” (Polskie Towarzystwo Nautologiczne, Gdynia).
- „Ochrona Zabytków” (Ośrodek Dokumentacji Zabytków, Warszawa).
- „Pommern”. Zeitschrift für Kultur und Geschichte (Pommerscher Greif e.V. – Verein für pommersche Familien- und Ortsgeschichte, Greifswald).
- „Przegląd Uniwersytecki”. Pismo Uniwersytetu Szczecińskiego.
- „Przegląd Zachodni” (Instytut Zachodni, Poznań).
- „Przegląd Zachodniopomorski”. (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego).
- „Przestrzeń i Forma”. Kwartalnik Naukowo-Dydaktyczny. (Polska Akademia Nauk. Komisja Kształtowania Przestrzeni Polski, Gdańsk. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny. Wydział Architektury, Szczecin).
- „Przeszłość Demograficzna Polski”. Materiały i Studia (Polska Akademia Nauk. Sekcja Demografii Historycznej, Warszawa).
- „Rocznik Chojeński”. Pismo Historyczno-Społeczne (Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „Terra Incognita”, Chojna).
- „Rocznik Kołobrzeski” (Fundacja Historia Kołobrzegu).

- „Quaestiones Medii Aevi Novae (Uniwersytet Warszawski. Instytut Historyczny, Warszawa).
- „Slavia Antiqua”. Czasopismo Poświęcone Starożytnościom Słowiańskim (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Archeologii, Poznań).
- „Spotkania z Zabytkami”. Informator Popularnonaukowy (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Generalny Konserwator Zabytków, Warszawa. Ośrodek Dokumentacji Zabytków, Warszawa).
- „Studia Geohistorica”. Rocznik Historyczno-Geograficzny (Fundacja Centrum GeoHistorii, Warszawa).
- „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej”. Rocznik Popularno-Naukowy (Regionalne Towarzystwo Historyczne Ziemi Wałeckiej, Wałcz).
- „Studia Maritima” (Polska Akademia Nauk. Komisja Nauk Historycznych. Uniwersytet Szczeciński).
- „Studia Źródłoznawcze” (Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, Warszawa).
- „Szczeciner”. Magazyn Miłośników Szczecina.
- „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” (Archiwum Państwowe, Szczecin).
- „Sztuka i Dokumentacja” (Stowarzyszenie Sztuka i Dokumentacja, Łódź).
- „Turystyka Kulturowa”. Czasopismo Naukowe (KulTour.pl, Poznań).
- „Wędrowiec Zachodniopomorski”. Kwartalnik Krajoznawczo-Turystyczny (Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK, Szczecin).
- „Welt–Kultur–Erbe”. Historische Altstädte Stralsund und Wismar.
- „Wiadomości Archeologiczne” (Państwowe Muzeum Archeologiczne, Warszawa).
- „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” (Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Szczecin).
- „Zapiski Historyczne”. Kwartalnik Poświęcony Historii Pomorza (Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Wydział Nauk Historycznych, Prawniczych i Społecznych, Toruń).
- „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” (Henrykowskie Stowarzyszenie, Siemczyno).

Indeks nazw geograficznych za rok 2020

- Altentreptow, Lkr. Mecklenburgische-Seenplatte – 115
Anklam, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 4, 115, 171, 224
Arkona (hist.) – 28, 52, 53, 200
- Bagicz, pow. Kołobrzeg, gm. Ustronie Morskie – 33, 34, 230, 299
Bałtyk – 9, 40, 52, 53, 58, 91, 111, 148, 171, 178, 189, 200, 257, 334
Bałtyk (region) – 1, 7–9, 17, 52, 53, 58, 91, 111, 114, 148, 171, 178, 200, 257, 329
Bardy, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 163, 200
Barlinek, pow. Myślibórz (okręg) – 193
Barnisław, pow. Police, gm. Kolbaskowo – 193
Barth, Lkr. Vorpommern-Rügen – 51, 115
Barwice, pow. Szczecinek, gm. *loco* – 115
Barwice (okręg) – 273
Bądkowo, pow. Gryfice, gm. Płoty – 87
Bergen, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
Benice, pow./gm. Kamień Pomorski – 95
Betyń Wielki (jezioro) – 5
Białogard – 5, 52, 53, 115, 200
Białogard (okręg) – 5, 52, 53, 115, 170, 230, 268
Biały Bór, pow. Szczecinek, gm. *loco* – 107
Białobłoki – zob. Trzebiatów
Białowąs, pow. Szczecinek, gm. Barwice – 273
Bielawa (wyspa) – 5
Bielice, pow. Pyrzyce (okręg) – 58
Bielikowo, pow. Gryfice, gm. Brojce – 87
Bobięcino, pow. Bytów, gm. Miastko – 39
Bobolice, pow. Koszalin, gm. *loco* – 115, 155, 272, 275
Bobolice (okręg) – 39, 170
Bobrowniki, pow. Stargard, gm. Chociwel – 230
Bohlendorf, Lkr. Vorpommern-Rügen – 255
Boleszkowice, pow. Myślibórz (okręg) – 119, 260
Bolków, pow. Police, gm. Dobra – 57, 58
Bonin, pow. Koszalin, gm. Manowo – 58
Borne Sulionowo, pow. Szczecinek (okręg) – 39
Borzym, pow./gm. Gryfino – 58
Broczyno (jezioro) – 5
Brojce, pow. Gryfice, gm. *loco* – 105
Brojce (okręg) – 87, 105
Brzeźniak, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
Brzeźno, pow. Świdwin (okręg) – 87
Budzistwo, pow./gm. Kołobrzeg – 297
Bukowo Morskie, pow. Sławno, gm. Darłowo – 5
Buniewice, pow./gm. Kamień Pomorski – 5
- Buzież Duży (jezioro) – 5
Bytów, woj. pomorskie – 38, 107, 115, 228, 243, 247
Bytów, woj. pomorskie (okręg) – 5, 38, 39, 41, 115, 198, 228
- Cedynia, pow. Gryfino, gm. *loco* – 52, 53, 117, 119, 160, 200
Cedynia (okręg) – 52, 53, 117, 119, 160, 200, 310
Chabowo, pow. Pyrzyce, gm. Bielice – 58
Chociwel, pow. Stargard, gm. *loco* – 115
Chociwel (okręg) – 87, 115, 193, 230, 331
Chojna, pow. Gryfino, gm. *loco* – 119, 169, 300
Chojna (okręg) – 66
Choszczno – 119, 230
Choszczno (okręg) – 5, 24, 160
Chwarszczany, pow. Myślibórz, gm. Boleszkowice – 119, 260
Ciemino (jezioro) – 5
Cieszyno, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
Cychry, pow. Myślibórz, gm. Dębno – 119
Czaple Wielkie (jezioro) – 5
Czaplinek, pow. Drawsko Pomorskie, gm. *loco* – 87, 116
Czaplinek (okręg) – 45
Czarnica, woj. pomorskie, pow. Bytów, gm. Miastko – 5
Czarnówko, pow. Gryfino, gm. Widuchowa – 193
Czelin, pow. Gryfino, gm. Mieszkowice – 193
Człopa, pow. Wałcz, gm. *loco* – 10
Człopa (okręg) – 10, 13, 14
- Damgarten, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
Dargen (Ussedom), Lkr. Vorpommern-Greifswald – 85
Dargun, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 17
Darłowo, pow. Sławno, gm. *loco* – 5, 115, 142, 177, 191, 204, 233, 271
Darłowo – 5, 58, 230
Dąbie, woj. pomorskie, pow./gm. Bytów – 38
Dąbie (jezioro) – 292, 319
Dąbie Wielkie (jezioro) – 5
Dąbki, pow. Sławno, gm. Darłowo – 58
Demmin, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 4, 103, 115
Derczewo, pow./gm. Myślibórz – 165
Dębczyno, pow./gm. Białogard – 52, 53, 170, 230
Dębno, pow. Myślibórz, gm. *loco* – 119
Dębno (okręg) – 119

- Długie, pow. Stargard, gm. Chociwel – 193, 331
 Dobiegniew, woj. lubuskie, pow. strzelecko-drezdenecki, gm. *loco* – 5, 181
 Dobra, pow. Łobez, gm. *loco* – 87
 Dobra, pow. Police, gm. *loco* – 5, 57, 58, 87, 115, 184, 193, 198
 Dobrzany, pow. Stargard, gm. *loco* – 115
 Dolice, pow. Stargard, gm. *loco* – 160
 Dolice (okręg) – 230
 Domachowo, pow. Koszalin, gm. Polanów – 5
 Donatowo, pow. Drawsko Pomorskie, gm. Ostrowice – 87
 Drawa (rzeka) – 205
 Drawsko (jezioro) – 5
 Drawsko Pomorskie – 181, 230, 288, 333
 Drawsko Pomorskie (okręg) – 5, 32, 39, 45, 52, 53, 87, 106, 116, 160, 166, 230
 Drzeżewo, woj. pomorskie, pow. Słupsk, gm. Głównicyce – 38
 Dygowo, pow. Kołobrzeg, gm. (okręg) – 5, 42, 163, 193, 200
 Dziedzice, pow. Myślibórz, gm. Barlinek – 193
 Dziwnów, pow. Kamień Pomorski, gm. *loco* – 58, 211
 Dziwnów (okręg) – 58
- Franzburg, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
- Gartz, Lkr. Uckermark – 4, 115
 Garz, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
 Ginawa, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87, 206
 Ginawa (okręg) – 206
 Głazów pow./gm. Myślibórz – 5
 Głównicyce, woj. pomorskie, pow. Słupsk, gm. *loco* – 170
 Golczewo, pow. Kamień Pomorski (okręg) – 5
 Golenice, pow./gm. Myślibórz – 218
 Golice, pow. Gryfino, gm. Cedynia – 160
 Golin, pow. Wałcz, gm. Człopa – 13
 Goleniów – 115
 Goleniów (okręg) – 87, 115, 230
 Gozdowice, pow. Gryfino, gm. Mieszkowice – 117
 Grabowo, pow./gm. Łobez – 230
 Granowo, pow. Choszczno, gm. Krzęcin – 24
 Greifswald, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 4, 55, 115, 197
 Grimmen, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
 Gronowo, pow. Drawsko Pomorskie, gm. Ostrowice – 230
 Gryfice – 115, 252
 Gryfice (okręg) – 43, 87, 105, 160, 236, 252
 Gryfino – 81, 115
- Gryfino (okręg) – 5, 52, 53, 58, 66, 98, 117, 119, 160, 169, 193, 200, 300, 304, 305, 310, 326, 336
 Grzybnica, pow. Koszalin, gm. Manowo – 32, 185, 230
 Gudowo, pow./gm. Drawsko Pomorskie – 166
 Gützkow, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115, 270
- Hanza (hist.) – 29, 140, 147
 Hiddensee (wyspa) – 197
- Iwęcino, pow. Koszalin, gm. Sianów – 260
- Jarmen, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115
 Jastrowskie Małe (jezioro) – 5
 Jeleń (jezioro) – 5
 Jutrzenka, woj. pomorskie, pow. Bytów, gm. Borzytucho – 38
- Kalisz Pomorski, pow. Drawsko Pomorskie (okręg) – 32, 230
 Kamieniec, pow. Police, gm. Kołbaskowo – 233
 Kamień Pomorski – 52, 53, 64, 72, 84, 115, 153, 192, 200, 202, 281, 283, 314, 317
 Kamień Pomorski (okręg) – 2, 4, 5, 9, 28, 52, 53, 58, 95, 111, 114, 115, 163, 190, 200, 201, 211, 223, 233, 236, 241, 251, 301, 309
 Karlino, pow. Białogard, gm. *loco* – 115, 268
 Karnice, pow. Łobez, gm. Radowo Małe – 87
 Karsibór (wyspa) – zob. Świnoujście-Karsibór
 Karsibór, pow./gm. Wałcz – 87
 Karsko, pow. Myślibórz, gm. Nowogródek Pomorski – 138, 193
 Karwowo, pow./gm. Łobez – 87
 Kędzierzyn, pow. Koszalin, gm. Sianów – 100
 Klukowo, woj. wielkopolskie, pow./gm. Złotów – 5
 Kłęby, pow. Kamień Pomorski, gm. Golczewo – 5
 Kocierz, pow. Gryfice, gm. Ploty – 87
 Kołbaskowo, pow. Police, gm. *loco* – 193, 233, 315
 Kołobrzeg – 4, 5, 6, 22, 23, 46–50, 52, 53, 63, 115, 124, 130, 147, 167, 188, 189, 194, 200, 277, 278, 280, 286, 292, 297, 299, 304, 312, 319
 Kołobrzeg (okręg) – 5, 33, 34, 42, 85, 87, 123, 163, 193, 200, 230, 297, 299
 Kołowo, pow. Gryfino, gm. Stare Czarnowo – 5, 160
 Komorze (jezioro) – 5
 Kosierzewo, pow. Sławno, gm. Malechowo – 58
 Kosin, pow. Pyrzyce, gm. Przelewice – 193
 Krosino (jezioro) – 5
 Koszalin – 5, 6, 102, 115, 188, 198, 311, 320
 Koszalin (okręg) – 5, 6, 15, 32, 39, 58, 81, 100, 102, 115, 155, 170, 185, 230, 260, 266, 272, 275
 Kościernica, pow. Koszalin, gm. Polanów – 5

- Kozielice, pow. Pyrzyce (okręg) – 5
 Krzęcin, pow. Choszczno, gm. *loco* – 119
 Krzęcin (okręg) – 24
 Kurcewo, pow./gm. Stargard – 25
- Laski, pow. Sławno, gm. Malechowo – 5
 Lassin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115
 Leszczyn, pow. Kołobrzeg, gm. Rymań – 85, 123
 Lębork, woj. pomorskie – 5, 115
 Lębork (okręg) – 115
 Lipce, pow./gm. Świdwin – 87
 Lipiany, pow. Pyrzyce (okręg) – 218
 Lipno, woj. pomorskie, pow. Słupsk, gm. Główny – 38
 Loitz, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115
 Lubanowo (jezioro) – 327
 Lubie (jezioro) – 5
 Lubieszewo, pow./gm. Gryfice – 252
 Lubin, pow./gm. Gryfice – 87
- Łabuń Mały, pow. Łobez, gm. Resko – 205
 Łabuń Wielki, pow. Łobez, gm. Resko – 87
 Łąkowo, pow./gm. Świdwin – 87
 Łeba, woj. pomorskie, pow. Lębork, gm. *loco* – 115
 Łęczna, pow. Gryfice, gm. Płoty – 87
 Łobez – 87, 115
 Łobez (okręg) – 52, 53, 87, 115, 205, 206, 230
 Łoźnica (rzeka) – 205
 Łubicko Wielkie (jezioro) – 5
- Malechowo, pow. Sławno, gm. *loco* – 142
 Malechowo (okręg) – 5, 58
 Manowo, pow. Koszalin, gm. *loco* – 32, 58, 185, 230
 Marianowo, pow. Stargard, gm. *loco* – 68, 332
 Martew (jezioro) – 5
 Maszewo, pow. Goleniów, gm. *loco* – 115
 Maszewo (okręg) – 230
 Mecklenburgische-Seenplatte, Landkreis – 4, 17, 103, 115
 Menzlin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 254
 Mętno, pow. Gryfino, gm. Chojna – 66
 Miastko, pow. Bytów – 115
 Miastko (okręg) – 5, 39
 Miechęcino, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 5
 Mielno Pyrzyckie, pow. Pyrzyce, gm. Kozielice – 5
 Mierzyn, pow. Szczecin, gm. Dobra – 5, 193
 Mieszkowice, pow. Gryfino, gm. *loco* – 119, 304
 Mieszkowice (okręg) – 117, 193
 Międzyzdroje, pow. Kamień Pomorski, gm. *loco* – 301
 Mirosławiec, pow. Wałcz, gm. *loco* – 144
- Mołstowa (rzeka) – 205
 Modrzewo, pow. Stargard, gm. Suchań – 5
 Moryń, pow. Gryfino, gm. *loco* – 160, 304
 Moryń (okręg) – 305, 326, 336
 Myślibórz – 5, 119, 176, 239, 327, 335
 Myślibórz (okręg) – 5, 119, 138, 165, 176, 193, 218, 239, 260
- Nehringen, Lkr. Vorpommern-Rügen – 171
 Nętno, pow./gm. Drawsko Pomorskie – 5, 39, 87
 Niechorze, pow. Gryfice, gm. Rewal – 236
 Niegrzebia, pow./gm. Łobez – 87
 Niemierzyno, pow./gm. Świdwin – 87
 Niezabyszewo, woj. pomorskie, pow./gm. Bytów – 198
 Nowa Marchia (hist.) – 118, 119, 169, 181, 216, 217, 218
 Nowe Objezierze, pow. Gryfino, gm. Moryń – 305, 326, 336
 Nowe Warpno, pow. Police, gm. *loco* – 115
 Nowogard, pow. Goleniów, gm. *loco* – 87, 115
 Nowogródek Pomorski, pow. Myślibórz, gm. *loco* – 5
 Nowogródek Pomorski (okręg) – 138, 193
 Nowy Kraków, pow. Sławno, gm. Darłowo – 230
 Nowy Łowicz, pow. Drawsko Pomorskie, gm. Kalisz Pomorski – 32, 230
- Oborzany, pow. Myślibórz, gm. Dębno – 119
 Odra (rzeka) – 29, 40, 52, 53, 58, 156–158, 232, 269, 276, 286, 287, 289, 313
 Odra, Dolna – 157
 Okonek, woj. wielkopolskie, pow. Złotów, gm. *loco* – 115
 Oleszno, pow./gm. Drawsko Pomorskie – 87
 Ostromice, pow. Kamień Pomorski, gm. Wolin – 5
 Ostrowice, pow. Drawsko Pomorskie (okręg) – 87, 230
 Ostrowiec (jezioro) – 5
 Ostrowieckie (jezioro) – 5
 Otanów, pow./gm. Myślibórz – 5
- Parsęcko, pow./gm. Szczecinek – 39
 Parsęta (rzeka) – 52, 53
 Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115, 226, 227, 230
 Pecnik Duży (jezioro) – 5
 Penkun, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115, 171
 Pelczyce (okręg) – 218
 Pęczyno, pow. Stargard, gm. *loco* – 108
 Pieńkowo, pow. Sławno, gm. Postomino – 230
 Pile (jezioro) – 5
 Płaszewko, woj. pomorskie, pow./gm. Słupsk – 5
 Płoty, pow. Gryfice, gm. *loco* – 87, 115

- Ploty (okręg) – 87
 Pniewa (rzeka) – 205
 Pobrzeże Koszalińskie – 5
 Pobrzeże Szczecińskie – 5
 Poganice, pow. Słupsk, gm. Potęgowo – 193
 Polanów, pow./gm. Koszalin – 115
 Polanów (okręg) – 5, 39
 Polchow, Lkr. Vorpommern-Rügen – 28
 Police – 58, 115
 Police (okręg) – 5, 57, 58, 115, 184, 193, 198, 233, 315
 Połczyn-Zdrój – 115, 230
 Pomorze Środkowe – 5, 39, 248
 Postomino, pow. Sławno, gm. *loco* – 142, 230
 Postomino (okręg) – 87, 230
 Potęgowo, pow. Słupsk (okręg) – 193
 Prenzlau, Lkr. Uckermark – 232
 Prusinowo, pow./gm. Łobez – 87, 230
 Przelewice, pow. Pyrzyce (okręg) – 193
 Przybiernowo, pow. Gryfice, gm. Brojce – 87
 Przytoń, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 52, 53, 87
 Pustowo, woj. pomorskie, pow. Słupsk, gm. Kępice – 38
 Puszcza Bukowa – 298
 Pyrzyce – 4, 115, 215
 Pyrzyce (okręg) – 5, 58, 193, 215, 230
- Radacz, pow. Szczecinek, gm. Borne Sulinowo – 39
 Radawka, pow./gm. Kamień Pomorski – 5
 Radogoszcz (hist.) – 249
 Radowo Małe, pow. Łobez (okręg) – 87, 115
 Raduńskie (jezioro) – 5
 Radzanek, pow. Goleniów, gm. Maszewo – 230
 Ranzin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 262
 Recz, pow. Choszczno, gm. *loco* – 5, 160
 Rega (rzeka) – 52, 53, 86, 87, 205
 Rekowa (rzeka) – 205
 Resko, pow. Łobez, gm. *loco* – 87, 115
 Resko (okręg) – 52, 53, 87, 205
 Rewal, pow. Gryfice (okręg) – 236
 Richtenberg, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
 Rogowo, pow./gm. Białogard – 5
 Rossow, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 171
 Rudnica, pow./gm. Wałcz – 160
 Rusinowo, pow. Sławno, gm. Postomino – 87, 230
 Rusowo, pow. Kołobrzeg, gm. Ustronie Morskie – 230
 Rügen (wyspa) – 129, 235
 Rybice, pow. Kamień Pomorski, gm. Świerżno – 233
 Rydzewo, pow./gm. Drawsko Pomorskie – 230
 Rymań, pow. Kołobrzeg, gm. *loco* – 87
 Rymań (okręg) – 85, 123
- Rzepczyno, pow. Świdwin, gm. Brzeżno – 87
 Rzyszczewo, pow./gm. Białogard – 230
- Sadłowo, pow. Stargard, gm. Suchań – 58
 Sianów, pow. Koszalin, gm. *loco* – 115
 Sianów (okręg) – 100, 260
 Siecino (jezioro) – 5
 Siekierki, pow. Gryfino, gm. Cedynia – 117, 119
 Sielsko, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
 Siemczyno, pow. Drawsko Pomorskie, gm. Czapli-
 nek – 45
 Siemczyno (okręg) – 45
 Siemyśl, pow. Kołobrzeg, (okręg) – 230
 Sławno – 142
 Sławno (okręg) – 5, 58, 87, 115, 142, 149, 177, 191,
 204, 230, 233, 237, 271
 Sławoborze, pow. Świdwin, gm. *loco* – 320
 Słonowice, pow. Świdwin, gm. Brzeżno – 87
 Słupia (rzeka) – 52, 53
 Słupsk, woj. pomorskie – 115, 202, 233
 Słupsk (okręg) – 5, 38, 170, 193
 Smorawina, pow. Łobez, gm. Radowo Małe – 87
 Smolnica, pow. Myślibórz, gm. Dębno – 119
 Stare Borne, pow. Koszalin, gm. Bobolice – 39
 Stare Czarnowo, pow. Gryfino (okręg) – 5, 160
 Stargard – 25–27, 31, 115, 147, 171, 264, 273, 316,
 321, 322
 Stargard (okręg) – 5, 25–27, 58, 68, 87, 108, 115,
 160, 193, 230, 331, 332
 Starogard, pow. Łobez, gm. Resko – 52, 53, 87, 205
 Stobno, pow. Police, gm. Kołbaskowo – 315
 Stolec, pow. Police, gm. Dobra – 198
 Stolpe (Usedom), Lkr. Vorpommern-Greifswald – 52,
 53, 232
 Stolsko (jezioro) – 280
 Stralsund – 4, 80, 83, 115, 133, 140, 147, 197, 203,
 220, 222
 Strzeszyn (jezioro) – 5
 Strzmielce, pow. Łobez, gm. Radowo Małe – 115
 Suchań, pow. Stargard, gm. *loco* – 115
 Suchań (okręg) – 5, 58
- Szczecin – 4, 5, 27, 32, 35–37, 40, 44, 52–54, 62,
 67–69, 73–76, 81, 85, 101, 104, 106, 112, 113, 115,
 120–122, 125, 132, 134, 135, 147, 161, 171–173,
 183, 184, 188, 196, 198–200, 212, 213, 234, 241,
 246, 258, 263, 265, 267, 274, 276, 279, 286, 287,
 289–291, 293, 298, 299, 308, 313, 323, 324, 329
 Szczecin-Bezzrecze – 152
 Szczecin-Dąbie – 115, 285
 Szczecin-Krzekowo – 152
 Szczecin-Podjuchy – 186, 198

- Szczecin-Warszewo – 282
 Szczecin-Żelechowa – 284
 Szczecin (okręg) – 143, 233
 Szczecinek – 5, 39, 52, 53, 115, 188, 195
 Szczecinek (okręg) – 39, 107, 115, 273
 Szczuczarz, pow. Wałcz, gm. Człopa – 14
 Szczuczarz (jezioro) – 5, 14
- Śmiadowo (jezioro) – 5
 Świdwie (jezioro) – 57, 58
 Świdwin (okręg) – 87, 320
 Świecie Kołobrzesckie, pow. Kołobrzeg, gm. Siemyśl – 230
 Świelino, pow. Koszalin, gm. Bobolice – 170
 Świelubie, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 42, 163, 193, 200. Zob. też Bardy
 Świerczyna, pow. Drawsko Pomorskie, gm. Wierzchowo – 230
 Świeszyno, pow. Koszalin, gm. loco – 39
 Świeszyno (okręg) – 230
 Świerżno, pow. Kamień Pomorski (okręg) – 233
 Święte, pow./gm. Stargard – 5, 26
 Świnoujście – 35, 122, 171, 318
 Świnoujście-Karsibór – 171
 Świnoujście-Przytór – 200, 306, 307
 Świnoujście-Warszów – 318
- Tanowo, pow./gm. Police – 58
 Tarnowo, pow./gm. Łobez – 87
 Tollense (rzeka) – 250
 Tribsees, Lkr. Vorpommern-Rügen – 115
 Troszyn, pow. Kamień Pomorski, gm. Wolin – 5
 Trzcińsko-Zdrój, pow. Gryfino, gm. loco – 98, 119
 Trzcińsko-Zdrój (okręg) – 98
 Trzebawie, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
 Trzebiatów – 115, 197, 233, 252
 Trzebiatów-Białoboki – 197
 Trzebiatów (okręg) – 252
 Trzyglów, pow./gm. Gryfice – 87
 Tucze, pow. Łobez, gm. Dobra – 87
 Tuczo, pow. Wałcz, gm. loco – 30, 59, 244
- Ucker (rzeka) – 232
 Uckermark, Landkreis – 4, 115, 232
 Ukleja (rzeka) – 205
 Uniestowo, pow. Gryfice, gm. Brojce – 87
 Unimie, pow./gm. Łobez – 87
 Usedom, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 52, 53, 115, 171
- Ustronie Morskie pow. Kołobrzeg, gm. loco (okręg) – 33, 34, 230, 299
 Ückerkmünde, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 115
- Vorpommern-Greifswald, Landkreis – 4, 52, 53, 55, 85, 92, 115, 171, 197, 221, 224, 226, 227, 230, 232, 254, 262, 270
 Vorpommern-Rügen, Landkreis – 28, 51, 115, 171, 214, 255
- Wałcz – 82, 90
 Wałcz (okręg) – 5, 10, 13, 14, 30, 59, 87, 126, 127, 144, 160, 180, 244
 Warnice, pow. Pyrzyce (okręg) – 115, 230
 Warnowo, pow. Kamień Pomorski, gm. Wolin – 236
 Warszkowo, pow./gm. Sławno – 230
 Wąsosze (jezioro) – 5
 Wąwelnica, pow. Police, gm. Dobra – 184
 Węgorzyno, pow. Łobez, gm. loco – 115, 206
 Węgorzyno (okręg) – 52, 53, 87, 115, 206
 Wicimice, pow. Gryfice, gm. Płoty – 87
 Widuchowa, pow. Gryfino (okręg) – 193
 Wielń Pomorski, pow. Stargard, gm. Chociwel – 87
 Wieprza (rzeka) – 142
 Wierzbno, pow. Pyrzyce, gm. Warnice – 115, 230
 Wierzchowo, pow. Drawsko Pomorskie, gm. loco – 160
 Wierzchowo (okręg) – 230
 Wiewiecko, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
 Wkra (rzeka) – zob. Ucker
 Wolgast, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 4, 92, 115
 Woliczno pow./gm. Drawsko Pomorskie – 87
 Wolin, pow. Kamień Pomorski, gm. loco – 2, 4, 5, 9, 28, 52, 53, 111, 114, 115, 163, 190, 200, 201, 223, 241, 251, 309
 Wolin (okręg) – 5, 9, 111, 114, 200, 236
 Wygoda, pow./gm. Białogard – 230
 Wyszobór, pow. Gryfice, gm. Płoty – 87
- Załam Wielki (jezioro) – 5
 Zdroje, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
 Zegrze Pomorskie, pow. Koszalin, gm. Świeszyno – 230
 Złakowo, pow. Sławno, gm. Postomino – 149
 Złocieniec, pow. Drawsko Pomorskie, gm. loco – 106
 Zwierzynek, pow. Łobez, gm. Węgorzyno – 87
- Żałęciono, pow. Stargard, gm. Dolice – 230
 Żelichów, pow. Gryfino, gm. Cedynia – 310
 Żółte, pow./gm. Drawsko Pomorskie – 52, 53, 87
 Żydowo, pow. Koszalin, gm. Polanów – 39